

LEPESEK

A FENNTARTHATÓSÁG FELÉ

19. évfolyam 3. szám [60]

2014. ősz/tél

*Gazdaságfilozófiától
a projektekig, tudományos
cikkektől a szakmai hírekig*

FENNTARTHATÓSÁG
▲ **RUBIK-KOCKÁVAL**

Kocsiból
autó 2.

Jó élet
az ökológiai
határok között

Valódi ízek egy
hagyományos
tejüzemből

fenntartható gazdálkodás

követ

TARTALOM

TUDOMÁNYOS ROVATOK SZAKMAI ROVATOK

Projektek

- 4 - Erőforrás-hatékonyság az európai kkv-szektorban

Ökolábnyom

- 6 - Fenntarthatóság Rubik-kockával

Boldogság-Gazda(g)ság

- 8 - Jó élet az ökológiai határok között: a spiritualitás szerepe

Bionómia

- 10 - Kocsiból autó II.

Szemle

- 12 - Napelemes rendszerek energiamérlegének vizsgálata

Vállalati esetek

- 14 - Egy hely, ahonnan nem akar majd hazamenni
16 - Fenntarthatósági tervéről jelentett az Unilever
17 - KÖSZI! Elindult a MOL Új Európa Alapítvány önkéntességet támogató programja

Másért vállalkozó?

- 18 - Valódi ízek egy hagyományos tejüzemből

KÖVET-hírek

- 20 - Miért éppen EMAS?
20 - Új KÖVET-tagvállalat
21 - CSR Piac 2015

Emberi tényező

- 22 - Fenntarthatóság, ahogy a svédectől tanultuk

Jogszabályok

- 23 - Új jogszabályok

Már megint a szén-dioxidról

SZERZŐ: Bognár Károly / KÖVET Egyesület

Furcsa gáz ez a szén-dioxid: nem hagy nyugodni. Ha olyasmit olvasok, hogy a világ szén-dioxid-kibocsátása 2014-ben 40 milliárd tonna, több, mint az előző évben, sőt magasabb, mint a megelőző években bármikor, nyugtalanra válok. Nem értem, hogy miközben szerte a világon arról beszélünk, írunk, elmélkedünk, „tudományos konferenciázunk”, hogy a klímaváltozás milyen óriási gondot jelent már most is a bolygónknak, miért növekszik mégis CO₂-kibocsátásunk. Nem ismerek olyan jelentékeny vállalatot, amelynek egyik alapvető környezetvédelmi célkitűzése ne a kibocsátás számottevő csökkenése lenne. Úgy látszik, ez önmagában nem elegendő.

2014-ben az emberiség 2,65 százalékkal több szén-dioxidot enged a légkörbe, mint 2013-ban, és 65 százalékkal többet, mint 1990-ben – áll a Globális Szén-dioxid Projekt [GCP] jelentésében. Miért is olyan nagy gond ez?

A tudósok és politikusok többé-kevésbé egyetértenek abban, hogy a klímaváltozás következményei nem lesznek katasztrofálisak, ha a Föld átlaghőmérséklete a század végén legfeljebb 2 Celsius-fokkal haladja meg az ipari forradalom előtt mért szintet. Ennek a határértéknek a betartásához azonban arra lenne szükség, hogy a már kibocsátott és az ezután kibocsátandó szén-dioxid mennyisége összesen ne haladja meg a 3200 milliárd tonnát. A gond az, hogy ennek a kvótának már csaknem a kétharmadát elhasználtuk. A GCP szerint, ha a kibocsátás a mostani ütemben folytatódik – márpedig a kibocsátás inkább növekvő ütemben emelkedik –, akkor a maradék egyharmadot 30 éven belül „letudjuk”. Azután pedig nagyon valószínű, hogy az átlaghőmérséklet emelkedése nem marad a kritikus 2 Celsius-fok alatt.

Ha pedig így lesz, az beláthatatlan következményekkel jár a bolygónkra és az emberiségre nézve. Természetesen tudom, hogy nem egyszerű egy minden ország által elfogadott klímaegyezményt tető alá hozni, hiszen nagyon eltérő az egyes országcsoporthoz tartozók érdeke. Ahol tele a hűtő és a has, s a család minden tagjának dukál a saját autóját, ott nagyon egyetértene az azzal, hogy gyorsan tenni kell a helyzet romlása ellen. Ahol viszont még hűtő sincs, ott joggal mondják, hogy ők még növekedni, gyarapodni, fogyasztani és fagyasztani szeretnének. Csakhogy közben szép lassan pusztulásra ítélik magukat. A végén persze mindig az „azt osszuk el igazságosabban, amink van” elvéhez jutunk. De ez talán még mindig jobb megoldás lenne, mint a Föld nevű tömegsírban végezni...

**A KLÍMAVÁLTOZÁS KÖVETKEZMÉNYEI
NEM LESZNEK KATASZTROFÁLISAK,
HA A FÖLD ÁTLAGHŐMÉRSÉKLETE
A SZÁZAD VÉGÉN LEGFELJEBB 2 °C-KAL
HALADJA MEG AZ IPARI FORRADALOM
ELŐTT MÉRT SZINTET.**

IMPRESSZUM

Lépések a fenntarthatóság felé – Hibrid lektorált tudományos folyóirat és szakmai magazin

A **Lépések a fenntarthatóság felé** c. szaklap évente háromszor jelenik meg a KÖVET és a TTMK szerkesztésében. A cikkek a szerkesztőség jóváhagyásával és a forrás megjelölésével szabadon közölhetők. A tudományos rovataiban megjelenő cikkek a Magyar Tudományos Művek Tárában lektorált szakkiként kerülnek regisztrálásra.

A **KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért** a környezettudatos és társadalmilag felelős szervezeti működést segítő nonprofit, független szervezet, amely az INEM, a CSR Europe és a Global Footprint Network nemzetközi hálózatának tagja.
H-1068 Budapest, Dózsa György út 86/B | 06/-1-473-22-90 | info@kovet.hu | www.kovet.hu

A **TTMK** (Tisztább Termelés Magyarországi Központja) a UNIDO/UNEP által kezdeményezett tisztább termelési központok nemzetközi hálózatának tagja, amelynek célja a megelőző környezetvédelem magyarországi elterjesztése.
H-1093 Budapest, Fővám tér 8. | 06/1-482-52-51 | ttmk@uni-corvinus.hu | http://hcpc.uni-corvinus.hu

Kiadó: KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért

Alapító főszerkesztő: dr. Tóth Gergely

Főszerkesztő: Bognár Károly [KÖVET]

Felelős szerkesztő: Balogh Eszter [KÖVET]

Szerkesztő: Széchy Anna [TTMK]

Tudományos rovatok vezetői: dr. habil. Szigeti Cecília (Ökolábyom), dr. Takács Dávid (Boldogság-gazda[g]ság), dr. Tóth Gergely (Bionómia), dr. Zilahy Gyula (Projektek)

Tördelő: Krauter Tamás

Címlap, layout: Salt Communications

Nyomda: Folprint – A ZÖLD nyomda

A szaklap KÖVET-tagok számára ingyenes, régebbi számai letölthetők a KÖVET honlapján:

www.kovet.hu/lepesek-szaklap

A kiadvány anyaga Cyclus Offszet papír, mely újrahasznosított hulladékpapírból, klórszármazékok és optikai fehérítő felhasználása nélkül készült.

Megjelenik 1000 példányban.

ISSN 1786-9536

ERŐFORRÁS-HATÉKONYSÁG AZ EURÓPAI KKV-SZEKTORBAN

SZERZŐ: dr. Zilahy Gyula / TTMK

A környezet védelme a vállalati szféra számára nemcsak kihívást, hanem üzleti lehetőségeket is jelent. Az erőforrások megtakarításával, a környezetbarát termékek értékesítésével vagy éppen új üzleti modellek bevezetésével a vállalatok nemcsak költségeiket, hanem bevételeiket is növelhetik – mindezt úgy, hogy egyben lépéseket tesznek a fenntartható fejlődés gyakorlati megvalósítása felé is.

A környezeti és társadalmi problémák megoldásából adódó üzleti előnyök elsősorban a nagyobb méretű vállalkozásoknál csapódnak le, hiszen a rendelkezésükre álló anyagi és emberi erőforrások, valamint piaci erőfölényük kedvezőbb lehetőségeket teremt számukra, mint a kiszolgáltatottabb kis- és középvállalkozások [a továbbiakban kkv-k] számára. Így például jogos kritikaként merülhet fel a fenntartható értékláncokkal kapcsolatban, hogy elsődleges haszonélvezői azok, a lánc csúcsán elhelyezkedő nagyvállalatok, amelyek – a korábbiakhoz képest bővebb vagy szigorúbb – feltételeket támasztanak beszállítóikkal szemben. Bár a felelős beszállítói lánc érdekében meghozott intézkedések a beszállítók környezeti teljesítményére is pozitív hatással lehetnek [de ez nem feltétlenül igaz minden esetben!], kérdéses, hogy az érintett vállalkozók is ezeket választanák-e, amikor szűkös erőforrásaik hasznosításáról döntenek.

Mindeközben aligha vitatható, hogy a kkv-szektor – a legtöbb mutató szempontjából – igen jelentős szeletet hasít ki a gazdaságból: ugyan egy-egy kisvállalkozás környezeti terhelése akár elhanyagolhatónak is tűnhet, a szektor teljes hatását összegezve már összehasonlíthatóvá válik a multinacionális vállalatok környezetterhelésével. A helyzetet nehezíti, hogy a szétaprózott tevékenységek szabályozása sajátos problémák elé állítja a környezeti politikát is.

A Tisztább Termelés Magyarországi Központja által gondozott PRESOURCE projekt

keretében végzett kutatás szerint a közép- és kelet-európai országokra jellemző, hogy gazdaságpolitikájukban megjelenik az erőforrás-hatékonyság kérdésköre és a kkv-knak is kiemelt szerepet biztosítanak. Jellemzően a régebbi tagállamokban [Németország, Ausztria és Olaszország] magas az erőforrás-hatékonyság fontosságának ismertsége, míg az újabban csatlakozott országokban [Cseh Köztársaság, Lengyelország, Magyarország] ez még hagy kívánnivalót maga után. Az Európai Unió finanszírozás minden vizsgált országban jelentős forrásokat biztosít a vállalkozások számára, de a helyi támogatásban már eltérések tapasztalhatók. A komoly politikai támogatás hiánya az újonnan belépett országokra jellemző, de a régebbi tagállamokban is vannak kérdések: például a hiányzó fókusz Ausztriában vagy a támogatások töredezettsége Olaszországban. Ausztriában problémát jelent még a különböző finanszírozási források összehangolatlansága, míg Olaszországban a kis cégek magas száma és a környezeti szabályozások komplexitása jelent gondot.

Az összes vizsgált országban túlságosan bizonyult az erőforrás-hatékonysággal kapcsolatos támogatások ügyintézése és egy olyan eszköz [adatbázis, weblap] hiánya, mely teljes körűen lefedi az adott országban elérhető finanszírozási formákat.

A finanszírozással kapcsolatban problémát jelent néhány országban a bankszektor fejletlensége, illetve, hogy a környezeti szempontok nem, vagy hátrányosan jelennek meg a projektfinanszírozás során. Az erő-

forrás-hatékonysággal kapcsolatos kkv-igények sokszor kis projekteket jelentenek a bankok számára, ezért nem kifizetődő számukra azok pénzzel való ellátása, és nem fejlesztenek ki speciális eszközöket a kkv-k számára.

Az innovatív megoldások támogatásánál akadályt jelent az innováció szűken vett értelmezése, hiszen az erőforrás-hatékonyság javítása nem feltétlenül teljesen új, a piacon még nem alkalmazott megoldásokat igényel, hanem egy adott vállalat számára új megoldásokat. Az ilyen jellegű innovációt azonban általában nem finanszírozzák az innovációkra összpontosító mechanizmusok.

További akadályt jelent az egyes szereplők tájékozatlansága. A pénzügyi szféra nincsen felkészülve a hatékonyságjavító beruházások tágabb értelemben vett hatásainak felmérésére, míg a kkv-k nem ismerik a rendelkezésre álló lehetőségeket, az innovatív pénzügyi megoldásokat.

Ez utóbbiak elterjedése pedig a jövőben segíthet a kkv-k pénzügyi problémáinak enyhítésében is. Az internet segítségével nagy tömegeket elérő közösségi finanszírozás [crowdfunding] már környezetvédelmi projektek pénzügyi háttérét is biztosítja, de finanszírozási forrást nyújthatnak az ún. mezzanine eszközök is, amelyek mind tőke-, mind hiteljellegű tulajdonsággal rendelkező, hibrid megoldások.

Az Európai Unióban általánosan elfogadott, hogy ugyan az elmúlt évtizedekben történt

előrelépés a vállalati öko-hatékonyság tekintetében, még jelentős potenciál rejlik mind a nagyvállalatok, mind a kkv-k működésében. Ennek kihasználását próbálják meg elősegíteni az EU új szabályozásai, például az energiahatékonyságra, az öko-design-ra vonatkozó direktívák, illetve a 2014 júliusában elfogadott zöld cselekvési terv [Green Action Plan for SMEs], amelynek célja, hogy e speciális vállalati kör is élni tudjon a környezetvédelem által nyújtott üzleti lehetőségekkel.

A zöld cselekvési terv által kitűzött célok

A kkv-k környezetbarátabbá tétele a jobb versenyképesség és a fenntarthatóság érdekében

Az erőforrás-hatékonyság javításával jelentős termelési költség-csökkentést lehet elérni. Az Európai Unió iparára számítva ez mintegy 630 millió euró megtakarítást teszi lehetővé. Mivel sok kkv nem fér hozzá a legmodernebb technológiai megoldásokhoz, számukra különösen fontos e terület támogatása.

Környezetbarát vállalkozás a jövő vállalatai számára

Új, környezetbarát termékek és szolgáltatások előállítását és piaci bevezetését kell lehetővé tenni a vállalkozások számára, olyan üzleti környezet megteremtésével, amely segíti a kkv-kat a környezetbarát ötletek kifejlesztésében, finanszírozásában és piacra vitelében.

Lehetőségek a kkv-k számára a zöldebb értékláncon belül

Segíteni kell a kkv-kat az anyagok körforgására épülő gazdaság lehetőségeinek kiaknázásában. Támogatni kell a hulladékok hasznosításával, a termékek javításával, újragyártásával, karbantartásával kapcsolo-

latos tevékenységeket, amelyek gazdasági hasznukon kívül munkahelyek teremtéséhez is hozzájárulhatnak.

A zöld kkv-k hozzáférése a piacokhoz

A környezetvédelmi tevékenységeket végző kkv-k jelentős része [87%-a] csak saját, nemzeti piacain van jelen, azonban az EU nemzetközi kezdeményezései (például a klímaváltozás terén) lehetőséget nyújthatnak a kkv-k nemzetközi szintén való megjelentésére is.

Irányítás

A kkv-kal kapcsolatos jövőbeli politikák fontos eleme a nyilvános konzultáció. Folyamatosan nyomon kell követni a cselekvési tervhez kapcsolódó intézkedéseket, az elkülönített pénzügyi forrásokat, illetve értékelni kell a tagországoknak a „kisvállalkozói intézkedéscsomag” végrehajtásában tett előrelépéseit.

A cselekvési tervhez kapcsolódóan az Európai Bizottság kiadott egy – a tervek szerint folyamatosan bővülő – listát is, amely a terv gyakorlatba ültetését elősegítő európai kezdeményezéseket tartalmazza. Ezek szerint az EU a következő években az erőforrás-hatékonysággal kapcsolatos tanácsadási projekteket fog kezdeményezni; új finanszírozási forrásokat fog létrehozni (például az Európai Befektetési Bankkal közösen: Natural Capital Financing Facility [NCFF] vagy magántőke bevonásával), illetve erőfeszítéseket fog tenni a kkv-k finanszírozási forrásokkal kapcsolatos tájékoztatása érdekében, és segíteni fogja a tudományos élet és a vállalkozások együttműködését is.

A cselekvési terv a megvalósítás feltételeinek biztosításával kapcsolatban megjegyzi, hogy „a legtöbb tagállam és számos régió rendelkezik szervezetekkel és eszközökkel a cselekvési terv tárgyát képező területeken, többek között a cselekvési tervnek megfelelő területen működő kkv-kat támogató regionális politikai finanszírozás útján”. Ez azt jelenti, hogy bár az új cselekvési tervhez nem rendeltek direkt forrásokat, a már működő

mechanizmusokon (például Horizon 2020, Life, ERASMUS+) keresztül jelentős összegeket szánnak a tervben foglaltak megvalósítására.

A Central Europe Programme által támogatott, hat országban [Ausztria, Csehország, Lengyelország, Magyarország, Németország és Olaszország] megvalósított PRESOURCE projekt a vállalkozások tevékenységének átvilágítását segíti elő az EDIT Value eszköz kifejlesztésével. Az EDIT Value egy olyan egyszerű, a kkv-k által is könnyen használható kérdéssorozat, amely lehetőséget nyújt a vállalkozások számára, hogy felmérjék legfontosabb érintettjeiket és környezeti hatásait, majd ezek alapján kiválasszák a legjobb megoldási módokat. Az EDIT Value eszköz alkalmazásával a kkv-k számára is lehetővé válik a felhasznált nyersanyagok és erőforrások elemzése, működésük hatékonyabbá tétele és ezáltal a költségek csökkentése.

Az Európai Unió zöld cselekvési tervét [Green Action Plan for SMEs] a http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-766_hu.htm weboldalon találhatja meg.

A PRESOURCE projekt keretében fejlesztett EDIT Value eszközről a következő oldalon tájékozódhat részletesebben: www.presource.eu

PRESOURCE

A projekt a Central Europe Programban az Európai Unió és a Magyarország társfinanszírozásával valósul meg.

Fenntarthatóság Rubik-kockával

„Low-carbon” Rubik-kockás projektfejlesztési módszer, mint a fenntarthatóságot biztosító tervezési eszköz

1. rész

SZERZŐK: Fogarassy Csaba, Zsarnóczai J. Sándor, Böröcz Mária / Szent István Egyetem Gödöllő, Gazdaság és Társadalomtudományi Kar, Klímagazdasági Elemző- és Kutatóközpont

Rubik Ernő azt írta 1980-ban, hogy a kocka olyan, mintha élő lenne, mintha forgatás közben életre kelne a kezünkben. A Rubik-kockának három sora és három oszlopa van, ezek szimbolikus vagy misztikus jelentéssel is bírnak. Ha megnézzük az egyes blokkok, a 3x3-as oldalak tulajdonságait, rögtön szembetűnik, hogy olyan rendszerelemekről vagy különböző sajátosságokkal bíró kis kockákról van szó egy-egy oldal esetében [„középkockák”, „élkockák”, „sarokkockák”), amelyek magukban rejtenek egy sajátos jelentéstartalmat, és ezt viszik magukkal, bárhová is forgatjuk őket a rendszeren belül.

Rubik Ernő szerint a 3-as szám különleges jelentésén keresztül a kocka alkalmas modellezni az életet magát. Képes láttatni az ember és a természet viszonyát, az alkotás, a megóvás és a rombolás folyamatát, és így a különböző erőforrásrendszereink egymással való együttműködésének viszonyait. Azt gondoljuk, hogy a „bűvös kockajáték” kirakásának problematikája jól tükrözheti a jelen kor egyik legnagyobb kihívásának, a helyes és hatékony energiafelhasználásnak legfontosabb kérdését is. Ma az egész energiafelhasználási rendszer egy óriási puzzle-játéknak tűnik, amelynek esetében sehogy sem sikerül megtalálni a megfelelő darabokat. Azonban úgy ítéljük meg, hogy a 3x3-as Rubik-kocka kirakási módszere talán segít feltárni az egyes tényezők közötti valódi kapcsolatot, a két vagy három dimenzióban is értelmezhető rendszertulajdonságok releváns számbavételét, és adhat jó megoldásokat az energiafogyasztás keresleti és kínálati oldalának fenntartható módon történő értelmezéséhez.

A Rubik-kockát 1974-ben fedezte fel egy magyar professzor, Rubik Ernő tervezőmérnök. A kezdetben bűvös kockaként ismert magyar játék először a közép-európai országokban volt népszerű, majd fokozatosan meghódította az egész világot, az USA-tól Kínáig. A kocka tervezésének elsődleges célja az volt, hogy egy olyan építészeti demonstrációs eszköz készüljön, amelynek révén a különböző térbeli dimenziók jól értelmezhetővé válnak az építészhallgatók számára. A 3x3-as kocka révén néhány matematikai és logikai összefüggés is jól magyarázható, melyek különösen hasznosak a térbeli gondolkodás elsajátításához. A nemzetközi érdeklődés 1980-tól indult meg a kocka iránt, amikor világossá vált, hogy a Rubik-kocka nemcsak egy szimpla játék, hanem a kocka maga egy különleges rendszer is. A hatszínű kocka minden oldala 3 sorból és 3 oszlopból áll, melyek különleges jelentéssel bírnak. A fő oldalak közötti kapcsolatot a kis kockák reprezentálják és viszik tovább a rendszerben. A kocka alrendszerén keresztül, bizonyos tulajdonságokat behelyettesítve a kockákba, az egyes tényezők kapcsolati rendszere világosan követhető a kocka forgatása során. Mind a helyes, mind a helytelen illesztések, kapcsolati pályák azonosíthatók egy-egy projekt koncepció kapcsán.

A Rubik-kocka megfejtésének története

Amikor Rubik Ernő megalkotta a 3x3-as kockát, egy hónap intenzív „munkára” volt szüksége ahhoz, hogy megtalálja a megfelelő megoldást a kocka kirakásához. A hosszú idő alatt több olyan gondolat is megfogalmazódott benne, amely a későbbiekben a kockát kiemelte a mindennapi játékok sorából, és a világ egyik legnépszerűbb logikai szerkezetévé tette. Rubik szerint a kocka jó példája a szabályos és a természetes szépség egységének. Színezése egyedüli és átgondolt tervezési folyamat eredménye, amelynek révén, ha bárki megpillantja, első gondolatként a tárgy szépsége ragadja magával. A kocka ugyanakkor tökéletes rendszere az emberi elme tesztelésének, a tudományos megfelelés és fegyelem megfeleltetésének. Rubik Ernő szerint a kocka jelentheti a valóságnak és a szépségnek az egységét is, amely két fogalom ugyanazt is takarhatja egy időben [Rubik et al. 1987].

A hármas szám misztikus jelentése végigkísérte a kocka sikertörténetét. Sokak szerint a kocka olyan kapcsolatokat szimbolizál, amelyek az embert a természettel, a természetes léttel kötik össze. Jelentős 3-as szimbólumoknak nevezte Rubik Ernő az „anya-gyerek-apa” kapcsolatrendszerét, az

„ég-föld-pokol” viszonylatát, az „alkotás-megóvás-pusztítás” vagy a „születés-élet-halál” folyamatait.

A fenntartható életforma = az élet Rubik-kockájának kirakása

A kocka maga az élet imitációja vagy még inkább az élet javítására való törekvés. A kocka kirakásának problémája nagyon közel áll az élet problémáinak megoldásához, talán azt mondhatjuk, hogy az egész életünk egy kirakós játék. Ha éhes vagy, találnod kell valamit enni, viszont a mindennapi problémák ennél kicsit bonyolultabbak, nem ennyire egyértelműek. Míg nem ettél, addig csak egy problémád van, miután jóllaktál, utána kezdődik a többi. A kocka kirakásának problémája alapvetően tévedés. Ki tudod rakni, meg tudod oldani önállóan, viszont megtalálni a boldogságot az életben már nem ilyen könnyű, ez már nem megy egyedül. Ez a legnagyobb különbség a kocka és az élet között [Goudey 2003]. Miközben megoldod az életed során felmerülő problémákat, különböző projekteket, programokat vezényelsz le. Ha van tapasztalatod a problémamegoldásban, akkor ezeket a kihívásokat sikeresen és könnyen tudod menedzselni. Ha nincs, akkor tapasztalatot kell szerezned például a projektfejlesztéshez. Szerezz tapasztalatot Rubik-kocka-kirakással!

„Low-carbon economy” a jövő?

A gazdaságnak nagyon gyorsan át kell térnie a „low-carbon economyra”, azaz az alacsony anyag- és energiainputtal működő rendszerekre, mivel a fosszilis energiahordozók okozta globális változások, amelyek a klímára, a környezetre, a populáció nagyságára egyaránt hatással vannak, nem kezelhetők tovább az eddigi túlfogyasztási szerkezetben. Ennek a gondolatsornak az összefüggésében fogalmazta meg az Európai Bizottság a Low-Carbon Road Map 2050 irányelveit, amelyben a különböző gazdasági szektorokra vonatkozó fenntarthatósági irányelvek világosan követhetők (<http://www.roadmap2050.eu>).

A „low-carbon economy” főbb prioritásai:

- Minden hulladékot minimalizálni kell – újrahasznosítani, visszaforgatni, csökkenteni, mivel ezzel rendkívül sok nyersanyag és energia takarítható meg.

- Az energiahordozókat az alacsony emissziókibocsátási rendszerekben kell előállítani, megújuló és alternatív energiaforrásokat kell használni, és a CO₂-kibocsátást a lehető legnagyobb mértékben megkötni.
- Minden erőforrás és főként az energiahordozók esetében a hatékonyság javítására kell törekednünk. Sokkal hatékonyabb rendszerben kell működtetni az energiatranszformációs rendszereinket. A villamosenergia-termelés hőenergia-kapacitásainak maximális kihasználása terén kiemelt jelentősége van a kérdésnek.
- Akármilyen keresleti igény merül fel – legyen az energia, anyag vagy szolgáltatás –, azokat feltétlenül a lokális rendszereink erőforrásaival kell kielégítenünk.
- A tudatos fogyasztást nagyon magas szinten kell megvalósítani – akár környezetvédelmi vagy társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó kezdeményezés jelenjen meg a termelés, a kereskedelem vagy az egyén szintjén [LCE Ltd. 2011].

A „low-carbon economy” esetében nagyon nehéz lesz megvalósítani ezeket a követelményeket, tudatosan beépíteni azokba a folyamatokba, amelyek alapvetően mellőzik ezt a helyenként nehezen elfogadható, bár világos szempontrendszert. Azonban ennek a feltételrendszernek, ezeknek a prioritásoknak a figyelembevételéhez ajánlható a Rubik-kocka kirakásának módszere, mely módszer (a több dimenzióban is értelmezhető térbeli struktúrájával) jól modellezi a fenntarthatóság célrendszerét is az egyes fejlesztésekben, programokban. Világossá teszi a gazdasági szereplők számára, hogy a fenntarthatósági szempontok megfelelő összehangolása nélkül vállalkozásuk hosszú távon nem tekinthető életképesnek.

Rubik-kocka-alapú projektfejlesztési módszer a jelen gyakorlatából [RCM]

A jelenlegi gyakorlatban létezik néhány olyan szoftveralkalmazás, amelyet az ipari fejlesztések területén alkalmaznak a különböző fejlesztési folyamatok optimalizálására. Mindegyiknek megvan a maga előnye, hátránya, korlátoltsága. A modellek általában kötetlenek valamilyen szervezethez is, amelyek továbbfejlesztik, támogatják, promotálják ezeket a módszereket. Egy specifikus fej-

lesztési modell azonban soha nem lehet minden projektre alkalmas projektfejlesztési módszer. A technológiák, a források korlátozottsága, a piacra jutás ideje, a gyorsan változó fogyasztói igények olyan speciális faktorok, amelyeket a projektmenedzsereknek figyelembe kell venniük, amikor egy fejlesztési modellt adaptálnak vagy bevezetnek saját projektciklusuk esetében. A Rubik-kockás szoftverfejlesztési módszer [Rubik's Cube software development methodology – RCM], amelyet indiai szoftvercégek alkalmaznak, egy általános célrendszerű módszertan, amely rendkívül hasznos megoldást kínálhat minden területen, így például a szoftverek életciklusainak modellezésére is. Az RCM-modell különösen hasznos régi szoftverek felújításában, a kifutó szoftveralkalmazások új fogyasztói igényeknek való megfeleltetésében. A Rubik-kocka kirakásának legismertebb módszere a „layer-by-layer” módszer, amely alapvetően a sorról sorra történő kirakást követi, és könnyen értelmezhető a szoftverek újraprogramozásának folyamatában. A szoftverek új fogyasztói igényeknek való megfeleltetése rendkívül időigényes és költséges folyamat, amelyhez a RCM-módszertan egy új és költséghatékony megoldást kínál a Rubik-kocka kirakásának analógiájára [Ajay 2011]. A szakirodalom-elemzések és az előzetes módszertani értékelés alapján megfogalmazható az a hipotézis, amely szerint a Rubik-kocka „layer-by-layer” kirakási módszere alkalmas a low-carbon projektfejlesztés folyamatának többdimenziós modellezésére és a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére a fejlesztési koncepciók kialakítása vagy a beruházások tervezése során.

[Folytatás a 61. számban]

HIVATKOZÁSOK

- Ajay, J. [2011]: **Rubik's Cube Model of Software Engineering for Incremental and legacy projects**. Journal of Computing. www.journalofcomputing.org
- Goudey, C. [2003]: **All about the Rubik's Cube**. Cubeland, <http://www.cubeland.fr.st/>
- LCE Ltd. [2011]: **About a Low-carbon Economy**. AboutALowCarbonEconomy, <http://www.lowcarboneyconomy.com/LCE/Road Map 2050> [2013]: **A practical guide to a prosperous low-carbon Europe**. ECF The Hague, <http://www.roadmap2050.eu/>
- Rubik, E. et al. [1987]: **Rubik's Cubic Compendium**. Oxford University Press

JÓ ÉLET AZ ÖKOLÓGIAI HATÁROK KÖZÖTT:

a spiritualitás szerepe

SZERZŐK: dr. Csutora Mária, dr. Zsóka Ágnes / BCE Környezetgazdaságtani és Technológiai Tanszék

Elérni a fenntarthatóságot, miközben nem kell lemondanunk a megszokott életminőségről, a boldog és elégedett életről – jelentős kihívás ez az emberiség számára napjainkban. Hiedelmeink az élet mély értelméről hatással lehetnek arra, hogy mekkora valószínűséggel tudunk megfelelni ennek a kihívásnak.

A kutatási eredmények azt mutatják, hogy az emberek hiedelmei mind a fizikai állapotról, mind a szubjektív jóllét érzékelésére közvetlen hatást gyakorolnak. Például az emberek gyógyulási esélyeit jelentősen befolyásolja lelki állapotuk. A Martos-Kopp [2011] által végzett longitudinális, reprezentatív magyarországi lakossági felmérés szerint az erős vallásos érzések világos, szignifikánsan pozitív kapcsolatot mutatnak mind a boldogsággal, mind a spirituális egészségi állapottal. A spiritualitás és a szubjektív jóllét közötti pozitív asszociáció ma már bizonyítottan tekinthető.

A spiritualitás mérsékelheti az ökológiai hatásokat is azáltal, hogy csökkenti az egyéneknek a fogyasztásra és a trendek követésére irányuló vágyát. Egy olyan személy számára, aki „integrált, teljes életet” él, valószínűleg kevésbé fontos az anyagi jólét növelése. Minthogy az ökológiai lábnyom növekedése a magasabb fogyasztásra vezethető vissza, feltételezhető, hogy az értékek felé fordulás, a spiritualitás az anyagi fogyasztás iránti érdeklődés csökkenésén keresztül az ökológiai lábnyomra is hatással van. A cikk a spiritualitás, ökológiai lábnyom és szubjektív lábnyom közötti kapcsolatot vizsgálja, magyarországi 1000 fős reprezentatív felmérésen végzett vizsgálatok alapján.

Spiritualitás

A spiritualitás fogalmát a következőkben tágabb értelmezésben használjuk, nemcsak a hagyományos vallási értelemben vett hitet, hanem tágabban az értékvezérelt életvitelt is beleértve [Bouckaert és Zsolnai 2011]. „A spiritualitás értelem és cél keresése az egyén életében, amelynek lehet, de nem feltétlenül van vallásos kötődése. Kapcsolatot jelent az egyén önmaga által választott és/vagy vallásos hiedelmeivel és azokkal a gyakorlatokkal, amelyek értelmet adnak az életnek, ami által inspirálják és motiválják az egyéneket, hogy optimális létállapotukat elérjék.” [Tanyi 2002]

Ebben az értelemben a környezettudatos értékek megvallása és a környezettudatos cselekvésre való hajlandóság önmagában a spiritualitás egy formájának tekinthető. Kutatásunk arra a hipotézisre épít, amely szerint a spirituális hiedelmek – függetlenül attól, hogy a fogalmat tágabban vagy szűkebben értelmezzük – hozzájárulnak a hosszú távú szubjektív jóllét növeléséhez, és lassítják az ökológiai degradáció folyamatát.

Diener és Oishi [2000] azoknak az egyéneknek az élettel való elégedettségét hasonlították össze és ábrázolta, akik a pénz szerepének adnak prioritást, szemben azokkal, akik a szeretet fontosságát hangsúlyozzák az életükben.

Kutatásuk szerint a materialista beállítottságú emberek sokkal kevésbé mutatkoztak elégedettnek az életükkel, mint azok, akik a szeretetnek tulajdonítanak elsődleges fontosságot. Ezek az eredmények meglehetősen egybevágnak Kasser [2002] megállapításaival.

Csíkszentmihályi [1993] rámutat, hogy a társadalomnak transzcendens személyiségekre van szüksége, akik a komplexitás egy magasabb fokát képesek elérni anélkül, hogy növelnék a rendezetlenséget; olyan személyiségekre, akik képesek egyszerre differenciált és integrált életet élni, és a spiritualitás magas szintjét jelenítik meg.

Az empirikus elemzés elméleti kerete

Az 1. táblázat a spiritualitás különböző formái és a környezetbarát cselekvés közötti feltételezett kapcsolatot mutatja be. A materializmus – mint a spiritualitás hiánya – teszi teljessé a képet.

Feltételezzük, hogy a tágabb értelemben vett spiritualitás magában foglalja a környezettudatos cselekvést, és kisebb ökológiai lábnyomot eredményező életvitelhez vezet, mint a materializmus.

Az „értékvezérelt élet” kifejezést a tágabb értelemben vett spiritualitás szinonimájaként használjuk a továbbiakban, amely az

egyén által elfogadott értékek követését és egy belső morális irányítást alapján való cselekvést foglalja magában. A materializmus ennek az ellentéte, anyagias motivációjú cselekvést jelöl, amely feltételezésünk szerint nagyobb környezetterheléssel jár, mint a morális alapú, értékvezérelt élet.

Az empirikus elemzés eredményei

A kutatás országos felmérésen alapult, amelyben 1012, 18 év feletti válaszadó szerepel. A minta kor, nem, képzettség és a település jellege szerint reprezentatív. A lekérdéztetést a TÁRKI hajtotta végre. A kérdőív kérdéscsoportokat tartalmazott az ökológiai lábnyom mérésére [étrend, energiafelhasználás, utazási szokások, háztartási kiadások], valamint a szubjektív jóllétről (boldogság és elégedettség), a spiritualitáshoz való viszonyra vonatkozóan [vallásos-e, vallásgyakorlás módja, legfontosabb prioritások az életében, környezettudatosság] [Csutora et al. 2009 és Zsóka 2011]. A spiritualitáshoz való viszonyulást tehát közvetlen és indirekt kérdésekkel is közelítettük.

Azok, akik ateistának vallották magukat, valamint azok, akik visszautasították a válaszadást, lényegesen kevesebb környezettudatos cselekvésben vettek részt, mint azok, akik a spiritualitás valamilyen formáját gyakorolták [hagyományos vagy maguk módján vallásosak, esetleg bizonytalanok]. A 2. táblázat a spiritualitás formái és a környezettudatos cselekvés alapján csoportokra osztja a válaszadókat, és bemutatja, mekkora a szubjektív jóllét és a környezetterhelés nagysága az egyes csoportokban. „Zöldeknek” azokat jelöltük, akik legalább 4 környezettudatos cselekvési formát hajtottak végre az elmúlt hónapban, „barnáknak” az érdekteleneket neveztük, akik semmilyen környezettudatos cselekvést nem gyakoroltak. Az átlagosakat [1–3 környezettudatos cselekvési forma] nem szerepeltettük, hogy ily módon kiemeljük a két véglet mutatói közötti különbséget.

1. táblázat. A spiritualitás és a környezetbarát cselekvés kapcsolata

Vallás: a spiritualitás hagyományos formája	Értékvezérelt ateizmus: jól tenni	„Maga módján hívő” – személyre szabott hit	Materializmus: a javak fontosabbak, mint a „Jó”
A tradicionális egyházak által megszabott szabályok követése	A társadalom egy sejtjeként másokért tenni	A vallás akkor van ott az életükben, ha szükségesnek érzik	Hedonizmus és ateizmus
Az egyszerű élet értéket képvisel a legtöbb vallásban, ami az ökológiai határok szempontjából kedvező	Altruista viselkedés, amelynek egyik példája lehet a környezettudatos magatartás	Esetleg altruista módon cselekedhet, pl. lehet környezettudatos	Az öröm elsődleges forrása az anyagi lét Rombolóan hat a természeti környezetre

A 2. táblázatból kitűnik, hogy a vallásosság tradicionális formái szerint élők, akik egyházak tanításait követik – függetlenül attól, hogy környezettudatosság szempontjából a barna vagy a zöld csoportba sorolhatók-e –, kisebb ökológiai lábnyommal jellemezhetők, mint a nem vallásos csoport. Ökológiai lábnyommal kifejezett környezetterhelésük mintegy 10%-kal marad alatta a kevésbé vallásos csoportokénak. Ugyanakkor boldogabbak és elégedettebbek is, valamint nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a családi életnek és a szeretetnek más csoportokhoz viszonyítva. Habár az átlaghoz képest némileg kevesebb jövedelemmel rendelkeznek, ez a különbség statisztikai értelemben nem szignifikáns.

A „maga módján vallásos” csoport bizonyos szempontból a hagyományos értelemben vallásos csoporthoz, míg más szempontból az ateista csoporthoz hasonlít. Környezetvédelmi aktivitás tekintetében a hagyományosan vallásos csoporthoz hasonlítanak, vagyis érzékenyek a spiritualitás tágabban értelmezett formáira. Ökológiai lábnyomuk ugyanakkor a nem vallásos csoporthoz hasonlóan átlag feletti. Ez azt jelenti, hogy cselekvés-eredmény szakadék jellemzi tevékenységüket [Csutura 2014]. A magas szintű környezettudatos cselekvés eredménye nem jelentkezik az ökológiai lábnyom csökkenésében. Élettel való elégedettségük,

boldogságuk és jövedelmük átlagos szintje a másik két csoport között van. Ez a legnagyobb elemszámú klaszter, a magyar lakosság döntő részét teszi ki [N=549, miközben N=105 a hagyományos értelemben vallásosok esetében, és N=270 a nem vallásos]. A válaszadók tehát általában szükségét érzik a spiritualitás valamilyen formájának, és hajlandók altruista módon cselekedni; ennek formája rugalmas, igényeikhez igazítható. Várakozásainkkal ellentétben a materialista ateista csoport se nem boldog, se nem elégedett, miközben ökológiai lábnyoma igen magas. A spirituális értékek elutasítása, úgy tűnik, egyéni szempontból általában nem kifizetődő, hiszen negatív az asszociáció a szubjektív jólléttel. Ugyanakkor ennek az életformának a környezeti terhelése a legmagasabb az összes csoport közül.

Következtetések

Empirikus eredményeink azt igazolják, hogy a spiritualitás formájának nemcsak abban lehet szerepe, milyen a szubjektív jóllétünk, hanem abban is, hogy ezt a jólléti szintet mekkora ökológiai terhelés mellett érjük el. A kérdés további vizsgálatokat érdemel. Érdekes módon a hagyományos vallásos értékrend követése hatékonyabbnak bizonyult az alacsony ökológiai lábnyom elérésében, mint a környezettudatos magatartás. Ennek

valószínűleg az az oka, hogy tudatosan csak fogyasztásunk és cselekvési mintáink kis részét befolyásoljuk, míg fogyasztásunk nagy része habituális, rutinszerű, nem tudatos mintákat követ. A környezettudatosság hat a tudatos választásokra, viszont érintetlenül hagyja a habituális cselekvési formákat. A spiritualitás hagyományos formái – amelyekben általában értéként jelenik meg a visszafogott életvitel és a túlzott fogyasztás elutasítása – valószínűleg érintik a habituális cselekvés mélyebb rétegeit is, így kisebb környezeti terheléshez vezetnek.

A kutatást az OTKA 105228 projekt támogatta.

HIVATKOZÁSOK

- Bouckaert, L., Zsolnai, L. [2011]: **Spirituality and Business**. In: Bouckaert, L. and Zsolnai, L. (eds.): The Palgrave Handbook of Spirituality and Business. Palgrave Macmillan
- Csikszentmihályi, M. [1993]: **The Evolving Self: A Psychology for the Third Millennium**. New York, Harper Collins
- Csutura M. [2014]: **Összegződnék-e az egyéni törekvések?: A cselekvés és az eredmény közötti szakadék problémája**. Közgazdasági Szemle, 61 [5]
- Csutura, M., Móznér, Zs., Tabi, A. [2009]: **Sustainable consumption: From escape strategies towards real alternatives**. In: Kerekes, S., Csutura, M., Székely, M. (szerk.) Sustainable consumption, production and communication
- Diener, E., Oishi, S. [2000]: **Money and happiness: Income and subjective well-being across nations**. In: Culture and Subjective Wellbeing. MIT Press.
- Kasser, T. [2002]: **The High Price of Materialism**. MIT Press, Cambridge, Mass
- Martos, L., Kopp, M. [2011]: **Life Goals and Well-Being: Does Financial Status Matter? Evidence from a Representative Hungarian Sample**. Social Indicators Research, <http://www.scribd.com/doc/77760544/Full-Text>
- Tanyi, R. A. [2002]: **Towards classification in the meaning of spirituality**. Journal of Advanced Nursing, 39 [5]

2. táblázat. A válaszadók jellemzői a környezettudatos cselekvés és a spiritualitás különböző formái alapján

A spiritualitás formája	Környezettudatos magatartás	
	érdektelen [barna]	zöld
	vallásos	Átlagosan boldog [6,3] és elégedett [5,9] Átlagos vagy alacsonyabb az ökológiai lábnyoma [3,4]
	a maga módján vallásos	Átlagosan boldog [6,3] és elégedett [5,9] Átlagos vagy alacsonyabb az ökológiai lábnyoma [3,4]
ateista	Az átlagnál kevésbé boldog [5,8] és kevésbé elégedett [5,23] Magas az ökológiai lábnyoma [3,9]	Boldogabb az átlagnál [7,0], átlagosan elégedett [5,9] Átlagos az ökológiai lábnyoma [3,7]

KOCSIBÓL AUTÓ II.

Egy magyar sikertelenségsztori

SZERZŐK: Nagy Barbara / PhD-hallgató / Pannon Egyetem Georgikon Kar; dr. Tóth Gergely / tanszékvezető egyetemi docens / Pannon Egyetem Georgikon Kar

A gépjárműipar jelentős súllyal rendelkezik napjaink világgazdaságában, ez az egyik legintenzívebben fejlődő gazdasági szektor. Cikksorozatunk első részében azzal foglalkoztunk, hogy milyen szerepe volt a magyar mérnökök szaktudásának az autóipar hőskorában. Annak ellenére, hogy Magyarország soha nem számított autóipari nagyhatalomnak, az autóipar fejlődéséhez a kezdetek óta hozzájárulunk. Írásunk második részében arra keressük a választ, hogy miért nem bizonyult a magyar járműipar versenyképesnek, annak ellenére, hogy ontotta a jobbnál jobb szakembereket.

H2 A Monarchiában nem állt rendelkezésre olyan tőkeerő, amely lehetővé tette volna az autóipar felfutását.

Ipari méretekben 1904-ben indult meg az autógyártás Magyarországon, addigra a termelési feltételek szinte teljes mértékben adottak voltak. Közel egy időben kezdődött el a munka a budapesti Malomépítész- és Gépgyár Podvinecz és Heisler elnevezésű cégnél, valamint a győri Magyar Waggon- és Gépgyár Rt.-ben. Míg a budapesti gyárban német típusú autót kezdtek el gyártani, Győrben saját konstrukcióval indultak, ám mindkét gyár több lábon állt, alvázgyártással is kiegészítette termelési profilját.

Az első autók Magyarországon is kisipari módszerekkel készültek, csakúgy, mint tőlünk nyugatra. Az 1907. évi ipartörvények jogi segítséget nyújtottak a vállalkozóknak tevékenységükhöz, valamint piacot is próbáltak teremteni az autóiparnak. A jogszabályok – a hazai ipar védelmében – előírták, hogy az autóipari cégek kizárólag magyar gyártóktól szerezhetik be a működésükhöz szükséges anyagokat, eszközöket. Az autóipar jövőjéhez kívánt hozzájárulni az akkori magyar bankrendszer is, így a pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Az első világháborúig biztatón fejlődő hazai autóipar lendülete fokozatosan alábbhagyott, termelése a súlyosbodó energia- és nyersanyaghiány miatt csökkent, 1918-ban pedig már csak vegetált.

H3 A Monarchia és Kelet-Közép Európa nem biztosított elég nagy piacot.

Az autóipar 20. századi történetét jelentős területi diffúzió kísérte: számos új ország kapcsolódott be a gépjárműgyártásba, miközben az egyes szereplők közötti erőviszonyok, az iparági innovációk és a termelés jelentős területi súlyponteltolódásokat mutattak.

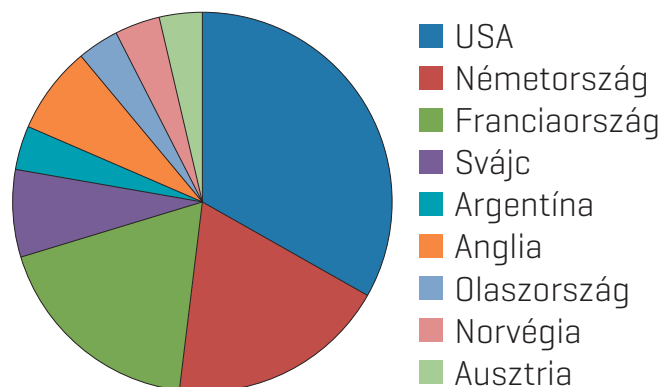
A motorizáció iránti igény először Angliában fogalmazódott meg, az autógyártás technikai alapjait nagyrészt Németországban fektet-

ték le, míg az autó népszerűsítésében Franciaország járt az élen. Az Egyesült Államok és Olaszország gyors felzárkózása is fontos szerepet játszott a további fejlődésben. A technikai fejlődés a két világháború közötti időszakban tömegek számára tette elérhetővé a korábban csak kevesek által használt újdonságokat. Ennek ellenére a gépkocsi csak az USA-ban vált tömegessé, Európában viszonylag kevesen engedhették meg maguknak az autótartás luxusát, a világ más részein pedig továbbra is ritkaságnak számított.

Az autóipari termelés szervezeti kereteinek két nagy forradalmi átalakulása már Európán kívül ment végbe. Az első változást a futószalagon, illetve a taylorista munkaszervezésen alapuló, modern tömegtermelés megteremtése jelentette. A Henry Ford nevéhez fűződő és egy egész gazdaságtörténeli korszakot meghatározó innováció az 1910-es évek Amerikájában született, és egyik oka volt annak, hogy az USA a világ legnagyobb gépjárműgyártójává vált. A tömegtermelés kisebb-nagyobb késéssel Európa autóiparában is elterjedt, de igazi fénykorát csak a második világháború utáni évtizedekben élte.

Az iparág második nagy megújulására Japánban került sor, ahol az 1960–70-es években kidolgozták a „karcsú termelés” módszerét.

Külföldön megvalósított magyar ötletek

Forrás: Saját szerkesztés

A rendszer fő előnye két területen mutatkozott meg: egyik a rugalmas és piacorientált gyártás, amely a fogyasztókért kialakult versenyben komoly előnyt jelentett, a másik pedig, hogy a gazdaságosság minimum elvének figyelembe vétele mellett a termelés fajlagos költségei jelentős mértékben csökkentek. A termelés újfajta szervezésének versenyképessége a japán termékek sikerességében és dinamikus térnyerésében is megnyilvánult.

H4 A szocializmusban és a KGST-n belül a magyar gépkocsigyártásra nem volt szükség, a keresletet ellátta az NDK (Wartburg és Trabant), Románia (Dacia), Csehszlovákia (Skoda), a csúcskategóriában pedig maga a Szovjetunió (Volga, Lada).

Az egykori „keleti blokkon” belül a nehéziparnak fontos szerep jutott, a társult országok igényeinek kielégítésén kívül a nyugati országok felé mutatott erőfeszítés is elvárt volt. Mivel addigra nyugaton, legfőképpen az Egyesült Államokban az automobil mindennaposan elterjedt közlekedési eszközzé, mi több, a gazdagság, szabadság és társadalmi elhelyezkedés jelképévé vált, az autóipar keleten is kiemelt szerepet kapott.

Közvetlenül a háború után elenyésző volt a keleti autógyártás, ám ahogy az országok gazdasága talpra állt, és az életszínvonal javult, egyre többen engedhették meg maguknak a saját autót. Az autók birtoklására vonatkozó állami rendeletek enyhültek, miközben egyre több új típus került ki a társult országainak gyáraiból.

Ugyanakkor a kezdeti próbálkozások az idő előrehaladtával egyre kevésbé voltak versenyképesek. A piac sajátosságai miatt az autók legfőbb tervezési szempontjává a költségek csökkentése vált. Mérnöki szempontból ez igazi kihívás volt, amely sokszor egészen ötletes és figyelemre méltó konstrukciókat hívott életre. Erre példa az NDK-ban készült Trabantok duroplast névre keresztelt műanyag karosszériája, amely olcsósága mellett újrahasznosított alapanyagokból is készíthetett, és teljesen korróziómentes volt. Hátulütője volt azonban, hogy további újrahasznosítását nem lehetett megoldani, és ütközésbiztonsági tulajdonságai is csak az autó árának ismeretében voltak elfogadhatók. Ennek ellenére ez a példa jól szemlélteti, hogy a keleti blokkban is volt törekvés az újításra.

A legnagyobb nehézséget a KGST-n és a szocialista országokon belül a súlyos logisztikai és termelészervezési problémák jelentették. A hirtelen érkezett, nagyon olcsó modellek óriási vásárlóerőt generáltak, ám erre az akkori rendszer nem tudott elég hamar reagálni. Az ötéves gazdasági tervekben olyan előrejelzésekkel dolgoztak, amelyek nem tárták fel a valós igényt a járművekre. Ennek ellenére a gyártókapacitás megvolt, ám a beszállítók koordinálása már sokkal

súlyosabb gondot jelentett, ez pedig hátráltatta a gyártási folyamatot. Magyarországon a központi beszállító, a Merkur alkalmazottai között számos történet keringett a hibás, szervezetlen szállítmányokról, a tervezhetetlen autóellátásról. Nagy probléma volt továbbá, hogy a gyárak irreális exportra termeltek: az autók nem voltak megfelelő minőségűek ahhoz, hogy egy verseny által vezérelt piacon is megállják a helyüket, ugyanakkor az exportpéldányok további értékes gyártókapacitást kötöttek le.

Ezek tükrében kijelenthető, hogy a szocialista országokban volt igény újabb autómárkákra, amelyek segíthették volna kielégíteni a vásárlói igényeket, és a nyugati gyártmányokkal szemben versenyképesebb modellek is megjelenhettek volna a piacon.

HIVATKOZÁSOK

- Bódk Zsigmond [2004]: **Magyar feltalálók az automobilok történetében.** Nap Kiadó. Dunaszerdahely
- Erdős T. [2004]: **Fenntartható gazdasági növekedés – Különös tekintettel a rendszerváltást követő magyar gazdaságra.** Akadémiai Kiadó. Budapest
- Hoványi G. [2002]: **A menedzsment új horizontjai.** Közgazdasági Szemle, XLIX/3.
- Körösné A. [2012]: **Monopolista verseny, árverés és felhatalmazás.** Politikatudományi Szemle, XXI/2.
- Mátyás A. [1998]: **A korai közgazdaságtan története.** Aula. Budapest
- Nordhaus, W. D., Samuelson, P. A. [2009]: **Közgazdaságtan.** Akadémiai Kiadó. Budapest
- Ormos M. [2004]: **A gazdasági világválság magyar visszhangja.** Eötvös József Könyvkiadó. Budapest
- Shévlik Cs. [2005]: **Kihívások és trendek a világ autógyártási struktúrájában.** Nyugat-Magyarországi Egyetem. Sopron
- Tomka J. [2009]: **A megosztott tudás hatalom.** Harmat. Budapest

Valamennyi kedves Tagvállalatunknak és Tagszervezetünknek áldott, békés karácsonyt és fenntarthatósági eredményekben gazdag, sikeres új esztendőt kívánunk!

NAPELEMES RENDSZEREK

energiamérlegének vizsgálata

SZERZŐK: Zsiborács Henrik, dr. Pintér Gábor, dr. Pályi Béla / Pannon Egyetem Georgikon Kar

A napenergia kis regionális különbségekkel az egész világon elérhető az energiaszükségletet meghaladó mennyiségben, hasznosítása sok sürgős problémára nyújt fenntartható megoldást. A napenergia környezetbarát, mivel a használata során nincs károsanyag-kibocsátás [Werner 2012]. Egy „valóban felelős vállalat” [Tóth 2007] nemcsak ismeri, hanem tudatosan számol a jelenleg kapható napelemek összesített energiamérlegével. A szerzők bíznak benne, hogy ezen érték meghatározásában segítséget nyújthat cikkük.

Minden évben mintegy 8×10^8 TWh energia érkezik a Föld felszínére a Napból. Összehasonlításképpen: az emberiség éves elsődleges energiafelhasználása 1×10^5 TWh-nál alig több, vagyis a napenergia potenciálja 8000-szer nagyobb, mint a világ energiaigénye. Ha csak a szárazföldek 149×10^6 km² területét vesszük figyelembe [a Föld felszínének 29%-a], a besugárzott energia így is 2300-szor nagyobb az energiaigénynél. Feltételezve, hogy a besugárzott energiának csak a törtrészét tudjuk hasznosítani, a rendelkezésre álló napenergia mennyisége még mindig elegendő a teljes energiaigény kielégítésére [Werner 2012].

A fotovillamos napenergia-hasznosítás legalapvetőbb eszköze a napelem, amely a napsugárzás energiáját alakítja át közvetlenül villamos energiává. Napjainkban a monokristályos, polikristályos és amorf szilícium napelemek a legelterjedtebbek, így kutatásainkat is ezekkel végeztük el. A jelenlegi technológiai szinten a kristályos napelemek 1 m² felülete névlegesen ~180 W teljesítményt jelent. Az amorf napelemeknél ugyanez csupán ~60 W [www.ubisol.it, www.ample-sun.com, www.grapesolar.com, www.solarblitz.ch].

Magyarországon a századforduló óta végzik rendszeres megfigyeléseket a napsugárzás és a napsütés időtartamának regisztrálására. Hazánk szélességi fokán a légkör külső határán 9542 MJ/m² energia érkezik évente, melynek 45-50%-a éri el a felszínt. Ez az érték ~4300-4800 MJ/m², ami ~1200-1300 kWh/m²-t jelent [Hidvégi 2011]. Magyarországon egy 1 kW-os napelemes rendszer hozzávetőleg 1280 kWh energiát képes hasznosítani a Photovoltaic Geographical Information System adatai alapján [www.http://re.jrc.ec.europa.eu].

Napelemek előállításának energiaigénye

A kristályos napelemek úgynevezett napelemcellákból állnak össze. A napelemmodul teljesítménye az összekapcsolt cellák számától függ, így 10 W-os névleges teljesítménytől a 290 W-ig változik. A cellák előállítása igényli a legtöbb energiabefektetést a napelem gyártási folyamata során. A feldolgozásnál az alábbi műveletek igényelnek energiabevitelt: szilíciumostya feldolgozása, vágása, összeszerelése modulokká. Ezenfelül az általános energiafelhasználást és a gyártói létesítmények energiaigényét is meg kell említeni.

A PV FAQ eredményei alapján 1 m² monokristályos napelemcella leggyártásához hozzávetőleg 600 kWh villamos energia szükséges. A polikristályos napelemek esetében ez az érték 420 kWh/m²-re csökken. Az amorf szilícium napelemek előállításához kevés félvezető anyagra van szükség, így a fő energiaigényt a gyártás teszi ki, ahol valamilyen hordozóanyagra [edzett üveg] viszik fel a napelemréteget. Ennél a technológiánál kedvező a felhasznált energiaigény, ami 120 kWh/m²-re tehető. A napelemmodulokhoz tartozó keret és telepítési energiaigény ezen felül még 120 kWh/m² [PV FAQs 2004].

Napelemek amortizációja és élettartama

A legtöbb gyártó 10 év gyári garanciát és 20-25 év teljesítménygaranciát biztosít. A teljesítménygarancia azt mutatja, hogy a napelemmodul 20-25 év használat után is a gyártás során meghatározott névleges teljesítmény minimum 80%-át teljesíti [www.wagnersolar.hu].

Több gyakorlati kutatás vizsgálta a napelemek élettartamát, és mindegyik megállapította, hogy az éghajlat befolyásolja az amortizáció mértékét. Realini és munkatársai egy 10 kW-os dél-svájci rendszer vizsgálata során 20 év után csak 0,2%/év fizikai amortizációt mértek. Hedström és Palmblad Svédországban 25 éves napelemeket vizsgált meg, és csupán 0,17%/év amortizációt tapasztalt. Ezzel szemben Líbiában, sivatagi körülmények között, Saleh és munkatársai körülbelül 1%/év amortizációt jegyeztek fel 30 év után [Dirk C. Jordan és Sarah R. Kurtz 2012].

A fentieknek megfelelően a kutatásunkban szereplő napelemek műszaki amortizációját 0,2%/évben határoztuk meg hazánk éghajlata alapján. 15 éves működési intervallumot vizsgáltunk, ugyanis egy komplett rendszert 15 évente érdemes felülvizsgálni, a szükséges karbantartási munkákat ekkor kell elvégezni, illetve az inverter cseréje is 10-15 év elteltével válik szükségessé.

Napelemes rendszerek energiatermelése hazánkban

Ha egy 1 kW-os rendszer 1280 kWh energiát képes hasznosítani, 0,2%/év amortizációt feltételezve, akkor 15 év alatt kb. 18 933 kWh villamos energiát tud előállítani. A monokristályos és polikristályos napelemek energiatermelése változó, ennek ellenére az összesített éves hozamban közel megegyeznek, amit a Solar-Pécs 4 napelemfajtából álló háztartási méretű kiserőművének adatai is megerősítenek [www.sunnyportal.com].

A kristályos napelemeknél [mono és poli] 180 W, míg az amorf napelemeknél 60 W névleges teljesítménnyel számoltunk négyzetméterenként. Az első esetben a

napelem 3408 kWh, míg a másik esetben 1136 kWh energiát állít elő 15 év alatt. A monokristályos napelem így kb. 3,4 év [780 kWh], a polikristályos napelem kb. 2,3 év [540 kWh], míg az amorf napelem kb. 3,2 év [240 kWh] alatt termeli vissza a befektetett energiát.

Napelemek alkalmazásával elérhető CO₂-megtakarítás

1 m³ földgáz fűtőértéke Magyarországon átlagosan 34 MJ, amit ha elégetünk, akkor 1 m³ CO₂ keletkezik. Ennek a tömege szobahőmérsékleten 1,65 kg [KEOP 2007]. A monokristályos napelem esetében 15 év alatt 2628 kWh villamos energia előállítása várható [éves átlag 175,2 kWh], ha a gyártás és telepítés energiaigényét levonjuk. Ez 9460,8 MJ energiát jelent, ami 278,2 m³ földgáz fűtőértékének felel meg, és 459,1 kg CO₂-megtakarítást tesz lehetővé.

A polikristályos napelem a befektetett energia visszatérülése után hozzávetőleg 2868 kWh villamos energiát állít elő 15 év alatt [éves átlag 191,2 kWh]. Ez 10 324,8 MJ energiát jelent, ami 303,7 m³ földgáz fűtőértékének felel meg, és 501,1 kg CO₂-megtakarítást jelent.

Az amorf szilícium napelemeknél hasonló elvek alapján 896 kWh villamos energia előállítása várható, ami 3225,6 MJ energiát jelent [éves átlag 59,7 kWh]. Ez 94,9 m³ földgáz fűtőértékének felel meg, ami 156,5 kg CO₂-megtakarítást tenne lehetővé.

A napelemes energiatermelés összesített ökológiai lábnyoma

Egy átlagos angol állampolgár egy nap alatt összesen 5,7 kWh földgázt használ el, ami 20,52 MJ, tehát 0,28 gha-nak felel meg. Ez 1 MJ-ra nézve 0,0136 gha-t jelent [Szalai, 2010]. A monokristályos napelem négyzetmétere így 128,7 megtakarított gha-t, a polikristályos napelem négyzetmétere 140,4 gha-t, míg az amorf napelem négyzetmétere 43,9 gha-t jelent 15 év alatt 1 m² felülettel számolva a földgázzal szemben.

2. táblázat. 1 m² napelem megtakarítása földgázhoz és villamos energiához képest 15 év időintervallum alatt

Napelem fajtája	Napelem előállításának összes energiaigénye [kWh/m ²]	Napelemmel 15 év alatt tisztán megtermelt villamos energia [kWh/m ²]	Napelemmel megtermelt energiával realizált földgázmegtakarítás 15 év alatt [m ³]	CO ₂ -megtakarítás 15 év alatt földgázhoz képest [kg]	Globálisföldhektár-megtakarítás 15 év alatt földgázhoz képest [gha/m ²]	Globálisföldhektár-megtakarítás 15 év alatt villamos energiához képest [gha/m ²]
Amorf szilícium	240	896	95	156	44	118
Monokristály	780	2628	278	459	129	343
Polikristály	540	2868	304	501	140	375

Az átlagos angol villamosenergia-felhasználás 2,755 kWh/fő/nap, ami 0,36 gha-nak felel meg [Szalai, 2010]. Az érték azért nagyobb egységnyi kWh-ra nézve a földgázénál, mivel a villamos energia előállítása jelentős energiabefektetést igényel. A monokristályos napelem esetében így 343,4 gha, a polikristályos napelemnél 374,7 gha, míg az amorf napelem 117,9 gha megtakarítást jelent 15 év alatt 1 m² felülettel számolva villamos energiára nézve. Az 1. táblázat a napelemekkel megtakarítható éves gha-t foglalja össze.

Következtetés

1 m² mono-, illetve polikristályos napelem 15 éves élettartamot feltételezve 450-500 kg CO₂-t takarít meg, míg az amorf szilícium napelem csupán 160 kg CO₂ megtakarítására képes a földgázfelhasználáshoz viszonyítva. A mono- és polikristályos napelemek négyzetmétere így 120-140 gha megtakarítást jelent 15 év alatt, míg az amorf napelem 44 gha-t.

HIVATKOZÁSOK

A Környezet és Energia Operatív Program [2007]: **KEOP-2007-5.1.0, Energetikai hatékonyság fokozása**. Energetikai melléklet

Jordan, D. C. and Kurtz S. R. [2012]: **Photovoltaic Degradation Rates - An Analytical Review - NREL is a national laboratory of the U.S. Department of Energy**. Office of Energy Efficiency & Renewable Energy, operated by the Alliance for Sustainable Energy, LLC.

Hidvégi H. [2011]: **Napenergia hasznosításának lehetőségei Szeged és vonzáskörzetében konferencia**

Megújuló energia megoldások kulcsrakészen! <http://wagnersolar.hu/napelem/szem-pontok>

PV FAQs, 2004: U.S. Department of Energy Office of Energy Efficiency and Renewable Energy. 1000 Independence Ave., S.W. Washington, D.C. 20585 DOE/GO-102004-1847 Szalai Z., dr. [2010]: **Ökológiai lábnyomunk**. In: Ökogazda

Photovoltaic Geographical Information System - Interactive Maps. <http://re.jrc.ec.europa.eu/pvgis/apps4/pvest.php>

Tóth G. [2007]: **A Valóban Felelős Vállalat**. KÖVET

Werner, R. [2012]: **Fotovillamos energiaellátó rendszerek általános koncepciói**. Fraunhofer Institute for Solar Energy Systems ISE, 607

http://www.ubisol.it/prodotti/Kaneka_K60_60wp.pdf

<http://www.grapesolar.com/specs-160w-mono-gs-s-160-fab8.html>

<http://www.solarblitz.ch/datenblaetter/Wuxi-Guofei-GFM-160W-190W-Mono-Datenblatt2.pdf>

<http://www.ample-sun.com/data/article/ASF100%20Specification.pdf>

<http://www.sunnyportal.com/Templates/PublicPageOverview.aspx?plant=a3872d22-3c83-4dd6-be8c-6746db8b8c27&splang=>

1. táblázat. Globálisföldhektár-megtakarítás 1m² napelemmel évente

Évente átlagosan megtakarított gha 1 m ² napelemmel/fő	Energiafelhasználás módjához viszonyítva	
	földgáz	villamos energia
Monokristályos [gha]	8,6	22,9
Polikristályos [gha]	9,4	25,0
Amorf [gha]	2,9	7,8

Egy hely, ahonnan nem akar majd hazamenni

Kreatív, kényelmes, környezetbarát – konferencia-központ skandináv módra

SZERZŐ: Miseta Georgina / Kinnarps Hungary Kft.

Adottságainak köszönhetően egyre több esetben nemcsak a magyar, de a régiós szakmai találkozók helyszínéül is Budapestet választják a szervezők. A szállás- és a gasztronómiai kínálat egyre magasabb színvonalú, ám azoknak, akik valóban professzionális keretek között képzelik el szakmai eseményüket, eddig nem sok alternatíva állt rendelkezésükre. A Kinnarps a korszerű munkakörnyezet megteremtésének szakértőjeként létrehozta a Jarl Konferencia-központot, amely az ideális üzleti rendezvényhelyszín valamennyi összetevőjét ötvözi, valamint proaktív módon, lépésről lépésre halad a környezettudatosabb működés felé.

A sikeres konferencia egyik legfontosabb tényezője a helyszín. Fontos, hogy jól megközelíthető, kellőképpen felszerelt, inspiráló és kényelmes környezetet biztosítson a résztvevők számára. A legtöbb hazai rendezvényhelyszín elsősorban nem szakmai programokra épült, konferenciák befogadása csak másodlagos funkciójuk. Ez azt eredményezi, hogy ezek a helyszínek valamilyen szempontból kompromisszumra kényszerítik a szervezőket, ami ronthatja a rendezvények színvonalát.

A Kinnarps több mint 70 éve működő, svéd gyökerű, multinacionális hátterű vállalatként az egész világon rendelkezik ügyfelekkel. Velük együttműködve folyamatosan előre jelzi a vállalatok számára leghatékonyabb munkahely-kialakítási trendeket, amelyekhez magas minőségű bútorokat és szakmai tanácsadást kínál.

Budapesten található Jarl Konferencia-központját ügyfelei egyre bővülő érdeklődésére válaszul alakította ki a gépkocsival és tömegközlekedéssel egyaránt könnyen elérhető, Váci úti Kinnarps Házban. A kezdetben kisebb méretű meetingek és szakmai találkozók megtartására alkalmas létesítményt először kibővítették, majd 2014-ben a Kinnarps legújabb kutatási eredményei alapján megalkotott Next Office™ – Activity Based Working koncepció szerint alakították

át. Az így létrejött konferencia- és tréning-központ ideális rendezvényhelyszínt kínál minden vállalat számára, tevékenységi körtől és mérettől függetlenül.

A Jarl Konferencia-központ sajátosságai:

- modern,
- inspiráló,
- kényelmes,
- környezettudatos,
- rugalmas,
- „okos”,
- tökéletesen felszerelt.

Ezt a rendezvényhelyszínt elsősorban az teszi különlegessé, hogy a napjainkban elérhető leghatékonyabb munkakörnyezet megteremtéséhez alkalmazott, Next Office™ koncepció alapján alakították ki, ezáltal teljességgel rendezvényre szabható. Három különböző méretű 18, 24 és 120 főt befogadó termében az adott esemény típusához igazítható az elrendezés. A belső enteriőr kialakításánál a Kinnarps olyan tereket hozott létre, ahol bárki könnyen otthonosan érezheti magát. Az ergonomikus kialakítású bútorok lehetőséget adnak arra, hogy

a használók akár hosszú távon is kényelem-
ben legyenek, így hatékonyabban tudnak
koncentrálni. Emellett a helyiségek dizájnja,
az optimalizált természetes fénykihasználás,
a kiegészítők, a bútorok szín- és forma-
világa segítik a kreatív gondolkodást.

Napjaink rendezvényeinek sikerességéhez
elengedhetetlen a megfelelő telekommu-
nikációs háttér, amely a Jarl Konferencia-
központban szintén biztosított. Az intelli-
gens vezérlésű épületben elérhető az üzleti
céloknak megfelelő sávszélességű wifi kap-
csolat, minden teremben található projek-
tor, videokonferenciára alkalmas berende-
zés, a nagyobb termekben hangosítás.

A rendezvény résztvevőinek nem kell a fo-
lyosón ácsorogva tárgyalni újonnan szerzett
partnereikkel, vagy a térdükön egyensúlyoz-
va levelet írni. A szakmai programok szüne-
teiben vagy azt követően lehetőség van a

kisebb tárgyalóterek, fotelekkel felszerelt előtér,
a hot desk munkaállomások vagy a zöld tetőkert
igénybevételére is. Így a résztvevők a teljes nap-
jukat kényelemben és hatékonyan tölthetik el egy
helyen.

A Jarl Konferencia-központ kialakításánál és
működtetésénél a Kinnarps irányelveinek meg-
felelően komoly hangsúlyt helyeznek a fenn-
tarthatóságra. Ennek elemei a hatékony ener-
giafelhasználás [automatizált és intelligens
szabályozású hűtés, fűtés, világítás], szelektív
hulladékgyűjtés, környezetbarát vegyszerek
használata, közösségi és kerékpáros közleke-
dés támogatása. Céljuk, hogy törekvéseikbe
a hozzájuk látogató vendégeket is egyre job-
ban bevonják, legújabb kampányukban például
bérletidő-kedvezményt adnak, ha a résztvevők
tömegközlekedéssel vagy kerékpárral érkeznek
a rendezvényre.

A hosszabb rendezvényekhez a Kinnarps saját
catering szolgáltatója biztosítja az igény szerinti
magas minőségű ellátást, akár egyszerű kávé-
szünetekről, akár speciális igényű [diabetikus,
gluténmentes, vegetáriánus vagy bio] ellátásról
van szó.

A Jarl Konferencia-központ ideális helyszín
kisvállalkozásoknak, amelyek nem rendelke-
znek megfelelő méretű vagy minőségű meeting
roommal, és nagyvállalatok számára, amelyek
saját irodájuk minőségének megfelelő és ins-
piráló külső helyszínt keresnek. Minden olyan
szervezetnek ajánlják, amely a Kinnarps-hoz ha-
sonlóan fontosnak tartja a kényelem mellett a
fenntarthatóságot – tevékenysége környezetre
gyakorolt káros hatásainak minimalizálását.

**A KÖVET Egyesület tagvállalatai 15% engedménnyel bérelhe-
tik a Jarl Konferencia- és Tréningközpont termeit.
Kérjen ajánlatot a www.jarl-konferenciaterem.hu webolda-
lon és a „kedvezménykód” mezőbe írja be a LÉPÉSEK szót.**

Rendezvényszervezés:
Miseta Georgina
georgina.miseta@kinnarps.hu

Fenntarthatósági tervéről jelentett az Unilever

SZERZŐ: Vince Beáta / Unilever Magyarország Kft.

Nyilvánosságra hozta a 2013-as évre vonatkozó fenntarthatósági jelentését az Unilever, amelyben legfontosabb globális és hazai eredményeiről számol be. A jelentés szerint a vállalat továbbra is stabilan haladt céljai megvalósítása felé, mindemellett fenntarthatósági tervének vállalásait is kibővítette.

Az egészség és jólét javítását célzó vállalkozások eredményeként az Unilever 303 millió embert ért el 2013-ban. Míg 2010-ben, a terv indulásakor a mezőgazdasági nyersanyagoknak csupán 14 százaléka származott fenntartható forrásból, addig ez az arány 2013 végére 48 százalékra emelkedett. Az emberek megélhetését segítő programoknak köszönhetően 570 ezer kistermelő működését támogatták az elmúlt évben.

„Rengeteget tanultunk Fenntarthatósági Tervünk 3 évvel ezelőtti elindítása óta. 2013 eredményes év volt. Azon célok teljesítésében, amelyekre közvetlen ráhatásunk van, kiváló eredményeket értünk el. Tervünknek köszönhetően csökkentjük a kockázatokat, pénzt takarítunk meg, amit innovációra fordíthatunk. Azok a márkák, amelyek a fenntartható életmód üzleti modelljére épülnek, mint például a Dove, a Lifebuoy, a Pureit és a Domestos, jól teljesítenek” – emelte ki Paul Polman, az Unilever elnöke.

Hazai eredmények: átfogó társadalmi programok és csökkenő környezetterhelés

A globális Fenntarthatósági Tervben megfogalmazott célkitűzések a vállalat magyarországi működését is meghatározzák. „Magyarországon is folyamatosan azon dolgozunk, hogy a globális Fenntarthatósági Tervben megfogalmazott célkitűzések határidőre teljesüljenek. Köszönhetően annak, hogy céljaink megvalósításában vevőinket, beszállítóinkat és munkavállalóinkat is érdekeltté tettük, az eredmények is látványosak” – hangsúlyozta Gyenes András, az Unilever Magyarország Kft. ügyvezető igazgatója.

Az Unilever 2010-ben alapjaiban gondolta újra vállalati működését, és üzleti stratégiájának középpontjába a fenntarthatóságot helyezte. Határidőhöz kötött célkitűzéseit Fenntarthatósági Tervében foglalta össze, amely társadalmi, környezetvédelmi és gazdasági teljesítményére is kiterjed. A vállalat évente összesíti és értékeli teljesítményét, az eredményekről pedig fenntarthatósági jelentésében ad számot globális és helyi vonatkozásban.

Az Unilever hazai programjai különösen a társadalmi programok tekintetében eredményesek:

- A vállalat társadalmi felelősségvállalási programjának részeként 2013-ban is csatlakozott az Emberi Erőforrások Minisztériumának Egészségügyért Felelős Államtitkársága és az ÁNTSZ influenza-fertőzés elleni kampányához, hogy minél több embernek segítsen higiénés szokásaik javításában.
- A Dove 2013-ban megvizsgálta, hogy mit gondolnak a magyar nők a szépségről. A felmérésből kiderült, hogy a magyar nőknek csupán 1 százaléka (!) tartja magát gyönyörűnek, ami rosszabb, mint a nemzetközi átlag. Erre válaszul a Dove elkészítette a „Valódi Szépség Rajzok” című filmet, amellyel a női önbecsülés javításának fontosságára hívja fel a figyelmet, és arra ösztönzi a nőket, hogy vizsgálják felül a magukról alkotott véleményüket. A magyar nyelvű videót eddig több mint 116 ezren¹ látták.
- Magyarországon a legtöbb nő szív- és érrendszeri betegségek következtében hal meg, annak ellenére, hogy a keringési rendszerességek 80 százaléka megelőzhető lenne. Erre hívta fel a figyelmet tavaly

a Pirosban a Nőkért mozgalom, amelyhez Magyarországon a Flora márka csatlakozott.

Az elmúlt év a környezetterhelés csökkentését célzó vállalások tekintetében is eredményes volt:

- Magyarországon 2013-ban a gyártásból származó, tonnára vetített CO₂-kibocsátás 5 százalékkal csökkent a 2012-es évhez, és 77 százalékkal csökkent 2008-hoz viszonyítva.
- Az elmúlt évben a tonnára vetített vízfelhasználás 11 százalékkal növekedett a veszprémi gyár új gőzfejlesztő berendezésének megemelkedett vízigénye miatt. Ez 2 százalékos emelkedés 2008-hoz viszonyítva.
- Az egyik legnagyobb siker, hogy 2013 végére az Unilever Magyarország gyáraiból és raktáraiból már nem kerül hulladék hulladéklerakóba.

Terv 2.0

Bár az Unilever számára az elmúlt év a fenntarthatósági célkitűzések tekintetében is eredményes volt, a Fenntarthatósági Terv továbbfejlesztéseként újabb célkitűzéseket fogalmazott meg a vállalat. Ilyen új kötelezettségvállalás a méltányos foglalkoztatás megteremtése a teljes ellátási láncban belül, a nők lehetőségeinek kiterjesztése, valamint a befogadó üzleti modell kialakítása, amelyben nagyobb szerepet kapnak a kistermelők és a fiatal vállalkozók.

¹ 2014. júliusi adat

KÖSZ!

Elindult a MOL Új Európa Alapítvány önkéntességet támogató programja

SZERZŐ: Gáborné Haáz Andrea / MOL Új Európa Alapítvány

A MOL Új Európa Alapítvány KÖSZ! című új pályázati programja a Menhely Alapítvány Kürt utcai Nappali Melegedőjében indult útjára, ahol Ónodi Eszter, az Új Európa Alapítvány jószolgálati nagykövete és Szilágyi Áron olimpiai bajnok kardvívó középiskolás diákokkal és az erre vállalkozó újságírókkal osztott ételcsomagokat mintegy 350 hajléktalannak.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján a 2012/13-as tanévben vezették be Magyarországon az iskolai közösségi szolgálatot. 2016. január 1-jét követően csak azok a diákok kaphatnak érettségi bizonyítványt, akik teljesítettek 50 óra közösségi szolgálatot. A közösségi szolgálat egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális, környezetvédelmi, katasztrófavédelmi, valamint rászorulóknak szervezett sport- és szabadidős programok területén végezhető. Célja a szolidaritásra, a társadalmi együttműködésre nevelés. A MOL Új Európa Alapítvány célja, hogy a KÖSZ! pályázati programmal segítse minél több sikeres közösségi szolgálati projekt megvalósulását.

A sajtóeseményen Czunyné dr. Bertalan Judit köznevelésért felelős államtitkár hangsúlyozta: „Az iskolai közösségi szolgálat jelentősen hozzájárul a fiatalok felelősségvállalásának, együttműködő készségének fejlesztéséhez. A gazdasági élet fontos szereplői között is vannak követendő példák, akik felismerték: nem elég kiemelkedő gazdasági teljesítményt nyújtani, az emberi értékeket is támogatni kell.”

Szollár Domokos, a MOL kommunikációs igazgatója elmondta: „Egy közösséget és közösségi szolgálatot támogató program nagyon jól illeszkedik a MOL társadalmi felelősségvállalási koncepciójához, amelyben a szolidaritásnak és a másokért, a rászorulóknak és a közösségért vállalt felelősségnek fontos szerep jut. Örülünk, ha hozzájárulhatunk ahhoz, hogy a diákok ezekkel az értékekkel megismerkedjenek, és tudatosítsák magukban, hogy rajtuk is múlik, milyen környezetben és társadalomban fognak élni.”

A sajtótájékoztatót követően Ónodi Eszter, az Új Európa Alapítvány jószolgálati nagykövete, a Katona József Színház színművésze és Szilágyi Áron olimpiai bajnok kardvívó, a MOL-csapat tagja középiskolás diákokkal és az erre vállalkozó újságírókkal közösen ételcsomagokat osztottak ki a Menhely Alapítvány gondozásában álló közel 350 hajléktalannak. A rászorulóknak segítő ellátása az egyik olyan terület, amelyet a közösségi szolgálatra vállalkozó diákok választhatnak maguknak. „Biztos vagyok benne, hogy ezeknek az embereknek nem is annyira az ételcsomagra, hanem inkább a jó szóra és az odafigyelésre van szükségük. Ha a mai fiatalok csak azt tanulják meg a közösségi szolgálat akciói alatt, hogy figyeljenek jobban oda a környezetükben élőkre, legyen szó nehéz sorsú emberekről, betegekről vagy csak aly-

nokról, akik kívül esnek a normál baráti körön, akkor már megéri, hogy ezt bevezették az iskolai nevelési programba” – mondta Ónodi Eszter az ételosztást követően.

A Menhely Alapítvány képviselőjében Aknai Zoltán igazgató elmondta, hogy működésük 25 éve alatt nagyon sok segítséget kaptak önkéntesektől és adományozóktól, ezért ők is örömmel fogadják a közösségi önkéntes munkát támogató új pályázati programot. „Hiszünk abban, hogy a társadalmi problémákon együttműködéssel és összefogással segíthetünk, és hogy ennek az összefogásnak a mai középiskolás fiatalok is aktív részesei lehetnek. Az előítéletek csökkentésének egyik leghatékonyabb eszköze a megismerés, amelyhez az iskolai közösségi szolgálat is hozzájárulhat.”

VALÓDI ÍZEK

egy hagyományos tejüzemből

SZERZŐ: Balogh Eszter / KÖVET Egyesület

Mit tesz egy tejipari középiskolát végzett gépészmérnök, ha elege van abból, hogy csak nejlonzacskóban tud sajtot venni? Ha nem érti, hogy maradhat hónapokon keresztül tartós egy doboz tej, és ha elégedetlen a joghurtok ízével? **Elkezdte jobban csinálni!**

Cserpes István elkezdte jobban csinálni, és az elmúlt 20 év alatt bebizonyította, hogy megéri minden mást eldobva, hitelből, megfeszített munkával felépíteni egy kisüzemet azért, hogy saját sajtot gyártson. 1991-ben családi házuk hátsó részében kezdték el felépíteni a gyárat feleségével, majd 1992. április 1-jén megindult a gyártás. Az első években a természetes evolúciónak megfelelően jöttek a problémák, a kisebb-nagyobb kihívások, és ezzel együtt elindult a fejlődés. A legtöbb vállalkozás a kezdeti problémák megjelenése után a stabil, biztonságos és kiszámítható utat választja, Cserpes István azonban emberileg és szakmailag sem ért egyet az egyszerűbb, de a termékek minőségét csorbító megoldásokkal. Véleménye szerint az iparosított termelést egy alterna-

tív irányba mutató termelésnek kell felváltania. A tejtermékek természetüknél fogva csak pár napig őrzik meg a minőségüket. Ezt vállalniuk kell ahhoz, hogy színezékektől és tartósítószerektől mentes, egészséges és valódi termékeket dobhassanak piacra. Egyik legfontosabb missziójának tartja, hogy jól válaszoljon a társadalmi változásokra, és a piac elvárásainak, a fogyasztók szája ízének megfelelő termékeket gyártson. Kezd visszatérni a „retro” ízek iránti igény a zacskós szendvicsekkel és tartós grillcsirkékkel elárasztott világunkban.

A Cserpes Sajtműhely termékei a rájuk jellemző minőségi elemeket és szavatossági időt nyújtják, és kizárólag az előállításukhoz nélkülözhetetlen alapanyagok felhasználá-

lásával készülnek. Éppen ezért ne lepőd-jünk meg, ha a vegyi módosítástól mentes termékek nem őrzik meg heteken át a minőségüket, vagy ha két eltérő gyártásból származó sajt nem pontosan ugyanolyan ízű. Ezek a sajtműhely legnagyobb veszélyforrásai, azonban ezekben rejlik a termékek egyedisége, különlegessége.

A kezdeti termékpalletta mára kibővült, és több mint hatvanféle terméket sorakoztat fel a sajtoktól a joghurtokig, a natúr és ízesített tejekig, a Cserpes Trudiig. A sajtműhely 300 alkalmazottja dolgozik azon nap mint nap, hogy a legjobb minőségű, egészséges és nem utolsósorban finom termékek kerülhessenek az üzletek polcaira. Ez nem valószínű, hogy a kiváló minőségű alapanyag nélkül, amelyet 30 megbízható környékbeli termelőtől szereznek be. Ma már 13 000 liter tejet dolgoznak fel naponta, és saját üzleteik mellett több mint 200 partnerszervezetük értékesíti az ebből előállított termékeket. Ezek zöme kisbolt, emellett mozgó árusítást is végeznek, és kiemelten fontos szerepet kapnak az értékesítésben a Cserpes Tejivók is. Ezekből jelenleg öt működik az országban: egy Kapuváron és négy Budapesten.

A Tejivók megnyitása egy különleges, trend-alakító lépés volt. Ahogy Cserpes István mondja: „Nagy bátorság kellett ahhoz, hogy egy bögre forró kakaóval és péksüteménnyel kiültessük az embereket a teraszra.” Úgy tűnik azonban, hogy megérte. A Tejivók kínálatában a Cserpes-tejtermékek mellett megtalálhatók a friss pékáruk, szendvicsek, saláták és édességek is, így a választék minden korosztály gasztronómiai igényeinek megfelel. A közvetlen értékesítés lehetőséget biztosít a fogyasztóknak az azonnali visszajelzésre mind a helyszínen, mind a közösségi térben.

NÉVJEGY

Névjegy	Cserpes István
Életkor	49 év
Foglalkozás	tulajdonos, ügyvezető igazgató
Végzettség	tejipari középiskola, gépész üzemmérnök
Más munkahelyek, tapasztalatok	tejporgyártás
Család	felesége Beáta, öt gyermekük: Laura, Abigél Sára, Zoé Debóra, Tirza Tamara, Ruben Rafael
Hobbi	saját birtok gondozása, gyümölcsstermesztés

Másért vállalkozó?

	HAGYOMÁNYOS TEJTERMÉKGYÁRTÁS	CSERPES SAJTMŰHELY
CÉL, KÜLDETÉS	• Profit • Minél magasabb ár és nagyobb mennyiség • Lehető leghosszabb ideig eltartható tömegtermékek előállítása	• Tudatformálás, az egészséges élelmiszerek népszerűsítése, elterjesztése • Egészséges, adalékanyagoktól mentes élelmiszer előállítása
SZOLGÁLTATÁS	• Iparosított áruterelés	• Teljes ízű, minőségi tejtermékek gyártása és értékesítése
PROFIT	• Árverseny folyik, amely a termelőkön csapódik le	• A profitot az innovációra, termékfejlesztésre fordítják
ALKALMAZOTTAK	• Humán erőforrás	• Családi vállalkozás, környékbeli munkaerő

Valóban Felelős Vállalat?

	CSERPES SAJTMŰHELY
MINIMÁLIS SZÁLLÍTÁS	A nyersanyagot a környékről gyűjti be, megbízható termelőktől Saját értékesítés, mozgó árusítás, 200 értékesítő partner, Cserpes Tejivó
MAXIMÁLIS IGAZSÁGOSÁG	Egészséges, adalékanyagoktól mentes termékek a rájuk jellemző szavatossági idővel és terméktulajdonságokkal A termék érdekeinek előtérbe helyezése a gazdaságossággal szemben
NULLA ÓKONOMIZMUS	Családi ház hátsó részében épült tejüzem A profit a termékfejlesztés eszköze
OPTIMÁLIS MÉRET	A kereslet növekedésével arányosan növekednek, bővítenek
FELELŐSEN HASZNOSÍTHATÓ TERMÉK [FENNTARTHATÓSÁG]	Egészséges termékek előállítása kizárólag a szükséges alapanyagok felhasználásával

CÉGNÉV	Cserpes Sajtműhely
ALAPÍTÁS ÉVE	1992
TEVÉKENYSÉG	tejtermékgyártás és -értékesítés
TELEPHELY	Kapuvár
FOGLALKOZTATOTTAK SZÁMA	300 fő
ÉVES FORGALOM	3,5 milliárd Ft [2013]
DÍJAK	2012 Ernst and Young Az év üzletembere díj „Merész újítója” 2012 Kisalföld Presztízs Díj 2013 Superbrands 2013 Design Management Díj 2013 MagyarBrands

Miért éppen EMAS?

SZERZŐ: Bogárn Károly / KÖVET Egyesület

A KÖVET Egyesület a Földművelésügyi Minisztérium Zöld Forrás programjának támogatásával elindította az EMAS hazai népszerűsítést célzó *Miért éppen EMAS?* projektet. Az Európai Unió EMAS rendelete a szervezetek környezetközpontú irányítási rendszeréről [KIR] szól. Magában foglalja az ISO 14001 szabvány követelményeit, ezen túlmenően pedig különös hangsúlyt fektet a jogszabályi megfelelésre, a környezeti teljesítmény folyamatos javítására, a munkatársak bevonására és tudatformálására, valamint az átláthatóságot biztosító környezetvédelmi nyilatkozatra. Magyarországon jelenleg 26 szervezet 27 telephelye rendelkezik EMAS-hitelesítéssel, ezzel az EU országai között a 12. helyen állunk.

A *Miért éppen EMAS?* program célja a szervezetek környezettudatosabb működésének, a környezeti terhelés csökkentésének elősegítése az EMAS hazai ismertségének és elismertségének javítása és a környezeti szempontból példamutató EMAS-közösség bővítése által. Az EMAS szerinti KIR kiépítése, hitelesítése és működtetése többletenergia-, idő- és munkaráfordítást igényel a szervezetektől az ISO 14001 szabványhoz mérten. Ez a többletráfordítás részben megtérülhet amiatt, hogy az EMAS-rendelet szerinti, jól áttekinthető működés és dokumentáció garanciát jelent a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelésre, a kisebb környezetterhelésre, valamint lehetőséget teremt az érintettekkel való jobb kapcsolat kialakítására.

Jogosan merül fel az EMAS szerint működő hazai vállalatok részéről az igény a többi tagállamban már működő, nyilvánvaló, számszerűsíthető előnyök iránt, mint a hatóságokkal való jobb kommunikáció kialakítása, az egyszerűbb engedélyeztetési folyamat, a gyors és

kiemelt ügyintézés, a hosszabb időtartamra szóló engedélyek, a ritkább felülvizsgálat és helyszíni ellenőrzések, esetleg kedvezőbb díj-szabások vagy a támogatások megítélése során kapott plusz pontok. A KÖVET EMAS-projektjét szeptember 4-én a VI. EMAS Kerekasztal-találkozón nyitották meg, amelyet az AUDI HUNGARIA MOTOR Kft. látott vendégül Győrben. A találkozó fórumot biztosított az EMAS-közösség tagjai számára az együtt gondolkodásra, a közös munkára, a hazai kihívások megvitatására és a tapasztalatcserére. A rendezvényen szép számmal vettek részt a hitelesített szervezetek, a hitelesítők, a jogszabályalkotók és a hatóság képviselői. Az érintettek megfogalmazták fejlesztési javaslatukat, amelyet a KÖVET eljuttatott a hazai EMAS-ügyekben érintett szervek felé.

A Kerekasztal résztvevői a 24 fős hazai kisvállalat, a Premed Pharma Kft. példáján keresztül megismerték a munkatársak bevonásának és tudatformálásának fontosságát, valamint az EMAS előnyeit egy kis szervezet esetében. Bepillantást nyertek a közel 10 ezer főt foglalkoztató AUDI HUNGARIA MOTOR Kft. EMAS-szal kapcsolatos eredményeivel és kihívásaival. Náluk az egyik legizgalmasabb kérdés például, hogy hogyan biztosítható a környezeti teljesítmény folyamatos javítása 15 év után is.

A KÖVET EMAS-projektje novemberben folytatódik az öt modulból álló képzéssorozattal, amely során a résztvevők megismerkednek az EMAS rendelettel, az EMAS szerinti környezetközpontú irányítási rendszerrel, bevezetésének és működtetésének elméleti és gyakorlati oldalával.

További információ:

Herner Katalin
herner@kovet.hu
06 1/473-2290
www.kovet.hu

A projekt megvalósítását a Földművelésügyi Minisztérium Zöld Forrás programja 1.644.382 Ft-tal támogatja

Új KÖVET-tagvállalat Flor Kft.

A Flor Kft. Magyarország egyik vezető higiéniai disztribúciós vállalatként 1994 óta szolgálja vevőit. Portfóliójában a tisztítószeres, higiéniai papírok, tisztítóeszközök és takarítógépek mellett az ipar és a HoReCa szektor számára szükséges speciális termékek egyaránt megtalálhatók. A vásárlók igényeinek kiszolgálását országos expressz kiszállítási szolgáltatás és 24 órás takarítógép-gyorsszerviz segíti.

Az elmúlt két évtized erőfeszítéseinek eredményeként a Flor a higiéniai és ipari tisztítási piac meghatározó szereplőjévé vált. Dinamikus csapata, nemzetközi háttere és 1100 m² területű logisztikai központja piacvezető szolgáltatást biztosít partnerei számára. 2010 januárjában a Flor csatlakozott a nemzetközi INPACS-csoporthoz, mely fontos stratégiai lépés volt a termékportfólió szélesítésére. A vezető márkák és gazdaságos ajánlatok növekvő direkt importja a vásárlói igények széles körének lefedését teszi lehetővé.

Minőség

A Flor elkötelezett a termékek és szolgáltatások magas színvonala mellett. Minőségbiztosítási rendszerük megfelel az ISO 9001:2009

normáknak. Belső folyamataik rendszeres felülvizsgálata a folyamatos fejlődés és proaktív működés záloga.

Környezet

A Flor célja az iparágban keletkező emissziók, csomagolási hulladékok és a felhasznált energia folyamatos csökkentése. A kínálatban megtalálható vezető gyártók a legfrissebb környezeti előírásokat követik, amit a gyártás EMAS, valamint a termékek Nordic Swan és EU Ökocímke minősítése is jelez. A Flor ISO 14001:2005 minősítésű környezetirányítási rendszerrel rendelkezik.

Egészség és biztonság

A költségek és a környezetvédelem a vállalati döntéshozatal fontos aspektusai. Azonban nem felejtik el, hogy termékeiket nap mint nap emberek ezrei használják, az ő egészségük és biztonságuk kiemelt fontossággal bír.

További információ:

Tóth Gábor
kereskedelmi vezető
E-mail: toth.gabor@flor.hu
Web: www.flor.hu

CSR Piac 2015

Fókuszban a felelős foglalkoztatás

SZERZŐ: Varga Emese / KÖVET Egyesület

A KÖVET Egyesület 2015-ben negyedik alkalommal rendezi meg az Európa több országában is nagy népszerűségnek örvendő CSR Piac kiállítást. A CSR Piac a CSR Europe által 2005-ben útjára indított kezdeményezés [CSR MarketPlace], amely informális környezetben biztosít lehetőséget a vállalati társadalmi felelősségvállalás jó gyakorlatainak megosztására.

A CSR Piac legnagyobb vonzereje a személyes tapasztalatcsere lehetősége. A piactér standokból épül fel, ahol a vállalatok a CSR területén bevezetett innovatív és példaértékű megoldásaikat mutatják be az érdeklődőknek, akik így megismerhetik a számukra releváns problémák megoldásait, valamint új ötletekkel gazdagodhatnak. Az egész napos kiállítást neves szakemberek előadásai, szakmai workshopok és kerekasztal-beszélgetések színesítik.

A magyar kormány a vállalatok társadalmi felelősségvállalásával kapcsolatos prioritásokról szóló cselekvési tervében kiemelt hangsúlyt helyez a felelős foglalkoztatásra, valamint a kis- és középvállalkozások szerepére. Ezzel összhangban az eddig megszokott kategóriák mellett 2015-ben kiemelten kezeljük a munkavállalókra vonatkozó felelős programokat, valamint a kis- és középvállalkozásokat a CSR Piacon.

Mely szervezetek és hogyan vehetnek részt a pályázaton?

A CSR Piac 2015 pályázaton bármely hazai vállalat vagy szervezet részt vehet. Idén a **Legkiválóbb CSR Megoldás** és a **Valóban Felelős Vállalat** kategóriák mellett a felelős foglalkoztatás jegyében a **Legkiválóbb Felelős Foglalkoztatási Megoldás** díjra is lehet pályázni. A legjobb kisvállalati pályázatot **Kisvállalati Különdíjjal** jutalmazzuk, környezetvédelem témakörben pedig átadjuk a **Környezettudatos Vállalatírányítás Különdíjat**. A CSR Piacon a látogatók is értékelik a kiállítókat, szavazataik alapján kerül átadásra a **Közönségszavazás**.

Az érvényes pályázati jelentkezéshez a szervezeteknek **részvételi szándéknyilatkozatot** kell kitölteniük, a benevezni kívánt programokat pedig külön nyilatkozaton kell elküldeniük. Ezt követően kell kitölteniük a **pályázati űrlapot**, amelyben tömör leírást adnak a szervezetenél megvalósult CSR-intézkedésekről: a felmerült problémákról, azok megoldásáról, illetve a tapasztalt nehézségekről és előnyökről. A pályázaton való indulásnak külön részvételi díja nincs.

A CSR Piac kiállításon azok a pályázó szervezetek vehetnek részt, amelyeket a zsűri bemutatásra alkalmasnak talál. A kiállításon való részvétel díjköteles, a díjak a KÖVET weboldalán találhatóak. **Tagvállalataink a részvételi díjból kedvezményben részesülnek.**

Mivel érdemes pályázni?

Elsősorban vállalati sikerélmények és sikertörténetek esettanulmányait várjuk, amelyek megismerése és adaptálása más szervezetek számára

is hasznos lehet. Emellett olyan innovatív kezdeményezéseket, jó gyakorlatokat várunk, amelyekre a szervezetek büszkék, és különleges formában és módon szeretnék bemutatni azokat érintetteiknek.

A pályázat menete

Szándéknyilatkozat beküldésének határideje:	2015. január 21.
Pályázat beküldésének határideje:	2015. március 18.
CSR Piac 2015 kiállítás időpontja:	2015. június 4.

Ha további információra van szüksége, kérjük, látogassa meg honlapunkat (www.kovet.hu), vagy keresse bizalommal a KÖVET munkatársait.

Pályázati információk

Valóban Felelős Vállalat kategória
Dr. Tóth Gergely főtktár
toth@kovet.hu

CSR-intézkedések kategória és Felelős foglalkoztatás kategória
Varga Emese projektvezető
vargaemese@kovet.hu, 06 1/473-2295

Sajtókapcsolatok és szponzoráció
Balogh Eszter kommunikációs specialista
balogh.eszter@kovet.hu, 06 1/473-2293

FENNTARTHATÓSÁG,

ahogy a svédektől tanultuk

SZERZŐ: Balogh Eszter / KÖVET Egyesület

A Kinnarps Hungary Kft.-nek, Európa második legnagyobb, fenntartható irodai megoldásokat kínáló szállítójának ügyvezetőjével, a KÖVET elnökségi tagjával, Soltész Tiberiusszal készítettünk interjút.

– Ön igazi multikulturális vállalatvezető, milyen utat tett meg a Kinnarps magyarországi leányvállalatának ügyvezetői székéig?

– A családom gyermekkoromban költözött Svédországba, ott végeztem el gimnáziumot és a közgazdasági egyetemet. Az egyetemi évek alatt másfél évet Kanadában töltöttem, de a diplomámat Svédországban szereztem. Utána a Svéd Kereskedelmi Kirendeltség budapesti irodájában dolgoztam, majd Bukarestben a Svéd Nagykövetség kereskedelmi tanácsosa voltam. Itt a svéd vállalatoknak segítettem céget alapítani Romániában, a Kinnarps-szal is így találkoztam. Kezdetben a romániai, az ausztriai és az olaszországi leányvállalatok megalapítása és kereskedelmi tevékenységének elindítása volt a feladatom, végül area sales managerként 13 további európai ország közvetlen irányítása is hozzám tartozott. Ezekben az években nagyon sokat utaztam, a legnagyobb kihívást mégis mindig az jelentette, hogy hidat képezzek a különböző kultúrák között. Nem mindegy, hogy egy svéd kulturális alapokon nyugvó vállalati struktúrát hogyan integrálunk egy olasz vagy éppen egy magyar kultúrába.

– Mióta vezeti a magyarországi leányvállalatot?

– Két és fél éve neveztek ki ügyvezetőnek, azóta itt élek Budapesten. Az első évben stratégiát alakítottunk ki, portfóliót és struktúrát építettünk, a második évben kijavítottuk az időközben felmerült hibáinkat, a harmadikban pedig minden a helyére került. A két és fél év alatt, mióta a vállalatot vezetem, 40%-os forgalomnövekedést sikerült elérnünk.

– Mennyire fontos a Kinnarps működésében a fenntarthatóság?

– A svéd kultúrában kiemelkedő szerepe van a környezetvédelemnek és a fenntarthatóságnak, emellett a minőség és a megbízhatóság is nagyon fontos alapelv. A Kinnarps termékeinek gyártása és értékesítése során is tiszteletben tartja ezeket. Hasonlóan a cég korábbi vezetőségéhez, mi is nagy hangsúlyt fektetünk a fenntarthatóságra.

Termékeinket dobozok és egyéb csomagolóanyagok helyett pokrócokba csomagoljuk, amelyeket kimosunk és többször felhasználunk. Bútoraink darabokra szedhetők, újrahasznosíthatók, és FSC fából készülnek. A gyártás során keletkezett hulladékból briketteket készítünk, amelyeket később fűtésre használunk. A Kinnarpsnál az innováció, a termékfejlesztés minden esetben a fenntarthatóságot tartja szem előtt.

– Ez hogyan jelenik meg a vállalat kommunikációjában?

– A kommunikáció kemény dió, hiszen a svédek együtt élnek a természettel, és gyermekként megtanulják tisztelni, megóvni azt. Nekik nem kell külön megmagyarázni, miért fontos, hogy a természet kincsei gyermekeik számára is elérhetők legyenek, proaktívan cselekszenek környezetük megóvása érdekében. Svéd neveltetésemnél fogva számomra ezek a dolgok természetesen, ez egy életforma, azonban sok országban külön hangsúlyt kell fektetni arra, hogy felhívjuk a figyelmet a környezetvédelemre, és a fenntarthatóságra.

tarthatósággal emeljük ki termékeinket a versenytársaink termékei közül.

– Milyen szolgáltatásokat nyújtanak ügyfeleiknek, amelyek erősítik ezt a szemléletet?

– Next Office™ programunkkal tevékenységalapú munkakörnyezet kialakításában segítünk a vállalatoknak, ennek során figyelembe vesszük a fizikai irodateret, a szervezeti felépítést és a technológiai környezetet. Igyekszünk fenntartható, élhető irodákat létrehozni számukra.

Kialakítottuk Magyarország első zöld konferencia-központját a Kinnarps Házban, amely egyben a legmodernebb épület is az országban. A Jarl Konferencia-központ kialakításánál és működtetésénél egyaránt a fenntarthatóságra törekszünk, célunk, hogy vendégeinknek is átadjuk a környezetbarát szemléletet.

– Magánemberként mi inspirálja, miből merít energiát a munkájához?

– A körülöttem lévő emberekből: a páromból, a családomból, a barátaimból és a kollégáimból merítem a legtöbb energiát. Olyan emberek vannak körülöttem, akiktől rengeteg erőt kapok nap mint nap. Ezenkívül az utazás a nagy szenvedélyem, ami inspirál és feltölt. Számomra az a legfontosabb, hogy miket élek át, és mit tudok majd mesélni az unokáimnak.

ÚJ JOGSZABÁLYOK

2014. MÁJUS – 2014. NOVEMBER

ENERGETIKA

2014. évi XXIV. törvény az Oroszországi Föderáció Kormánya és Magyarország Kormánya között a Magyarország Kormányának a magyarországi atomerőmű építésének finanszírozásához nyújtandó állami hitel folyósításáról szóló megállapodás kihirdetéséről

A paksi atomerőmű bővítésének finanszírozásáról szóló magyar–orosz hitelmegállapodás kihirdetése.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól

A rendelet olyan hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításával és üzemeltetésével kapcsolatos szabályokat, műszaki és egyéb paramétereket határoz meg, mint pl. a közterületen vagy munkahelyi, üzemi területen létesített hulladékgyűjtő helyek, a hulladékgyűjtő udvarok, a gyártók átvételi kötelezettsége alá tartozó termékek átvételi helyei, a komposztálótelepek, válogatóművek, átrakóállomások és hulladéktároló helyek.

197/2014. (VIII. 1.) Korm. rendelet az elektromos és elektronikus berendezésekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről

A rendelet ingyenes visszavételi kötelezettséget és kötelező visszagyűjtési arányt ír elő az elektromos és elektronikus berendezések gyártói számára. A gyártónak gondoskodni kell a termékek újrahasználatáról, amennyiben ez gazdaságosan nem lehetséges, újrahasznosításáról, végső esetben ártalmatlantításáról. Amennyiben Magyarországon nem áll rendelkezésre megfelelő újrahasznosítási kapacitás, a hulladék hasznosítható más EGT-tagállamban is, ebben az esetben igazolni kell az újrahasznosítás megfelelő megtörténtét. A gyártónak fenti kötelezettségeiről a fogyasztók és a forgalmazók felé a részletesen meghatározott feltételeknek megfelelő tájékoztatást kell nyújtania. A rendelet a forgalmazók részére is (a hulladék és az üzlethelyiség méretétől függően) visszavételi és gyűjtési kötelezettséget ír elő. A rendelet rögzíti a gyártóknak a fenti kötelezettségek átruházására vonatkozó lehetőségeit, ennek feltételeit.

155/2014. (VI. 30.) Korm. rendelet a radioaktív hulladékok átmeneti tárolását vagy végleges elhelyezését biztosító tárolólétesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről

A rendelet megszabja a fenti létesítmények létesítéséhez és működtetéséhez kapcsolódó részletes biztonsági előírásokat és a hatósági engedélyezés menetét.

UNIÓS TÁMOGATÁSOK

255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet a 2014–2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról

A rendelet meghatározza a következő európai uniós költségvetési ciklusra vonatkozóan az egyes operatív programokból adható támogatások típusait (céljait) és az egyes célokhoz tartozó maximális támogatási intenzitást. A GOP-on belül az általános vállalkozásfejlesztési és innovációs támogatások mellett önálló célként jelenik meg az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használatának növelése, amelyek esetében 30%-os támogatási intenzitás érhető el. Az uniós környezetvédelmi szabványok túlteljesítését eredményező beruházásokra vonatkozóan a maximális támogatási intenzitás 40%-os, amely közepes vállalkozások esetében 10, kisvállalkozások esetében 20 százalékponttal növelhető.

Nyílt nap a KÖVET új irodájában

Kedves Tagjaink!

Szeptember végén a MagNet Magyar Közösségi Bank jóvoltából új irodába költöztünk.

December 10-én, szerdán, délután 13:00 és 18:00 óra között

minden tagunkat szeretettel várjuk új székhelyünkön egy kis borra, dióra, jó szóra.

Zárjuk le együtt ezt a szép és küzdelmes évet.

Új címünk: 1088 Budapest, Rákóczi út 1-3., Astoria, East-West Business Center, 1. emelet

Üdvözlettel:

Mi köze van a közgazdaságtannak a bizalomhoz, a minőséghez, a közösséghez?

Valóban kialakulóban van, vagy már létezik is egy 'új gazdaság'? Miben jelent ez mást a **vállalatok számára**, mint a környezettudatos vállalatirányítás vagy a CSR? Elképzelhető-e a kölcsönös igazságosság helyett a **szeretetet közgazdaságtana**? Hozzájárul-e az új gazdasági modell a **fenntarthatósághoz**? Meddig tart a **globalizáció**?

**A KÖVET Egyesület szeretettel meghívja XIX. Konferenciájára,
ahol ezekre és további kérdésekre keressük a választ!**

Időpont: 2014. december 5. [péntek], 10:00

Helyszín: MagNet Közösségi Ház, 1062 Budapest, Andrásy út 98.

Program:

9:30-10:00	Regisztráció
10:00-10:10	Köszöntők / Bognár Károly, a KÖVET Egyesület ügyvezető igazgatója Fáy Zsolt, a MagNet Közösségi Bank egyik alapító tulajdonosa és igazgatóságának elnöke
10:10-10:40	Gondolatébresztő / Matolcsy György, a Magyar Nemzeti Bank elnöke [felkérés alatt]
10:40-11:10	Gazdasággépen túl / Dr. Tóth Gergely, a KÖVET főtítkára; PE, Georgikon Kar, tanszékvezető egyetemi docens
11:10-11:30	Kávészünet
11:30-12:10	Az első történelmi stílusú passzívház / Dr. Georg Winter, a KÖVET alapítója, a környezettudatos vállalatirányítás úttörője
12:10-12:40	Felelősség – Korlátolt felelősség – Felelőtlenység / Prof. Dr. Kerekes Sándor, a KÖVET elnöke; a KE Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskolájának vezetője; BCE, egyetemi tanár
12:40-13:40	Büfébéd
13:40-14:10	Összetettség és a gazdasági rendszer átalakítása / Dr. Hetesi Zsolt, PTE KTK, tudományos főmunkatárs
14:10-14:30	Újbank az új gazdaságban / Fáy Zsolt, a MagNet Közösségi Bank egyik alapító tulajdonosa és igazgatóságának elnöke
14:30-14:50	Öko-logikus kooperáció? – szemelvények a természet bölcsességeiből / Szűcs Krisztina, PE Georgikon Kar, PhD hallgató
14:50-16:50	Kerekasztal-beszélgetés Moderátor: Bognár Károly, a KÖVET Egyesület ügyvezető igazgatója Résztvevők: Dr. Hetesi Zsolt, PTE KTK, tudományos főmunkatárs Prof. Dr. Kerekes Sándor, a KÖVET elnöke; a KE Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskolájának vezetője; BCE, egyetemi tanár Dr. Tóth Gergely, a KÖVET főtítkára; PE, Georgikon Kar, tanszékvezető egyetemi docens
16:50-17:00	A konferencia zárása

Jelentkezés

A konferencián résztvevő magánszemélyek és vállalatok/szervezetek az új gazdaság szellemében a **becsületkassza elve** alapján járulhatnak hozzá a rendezvény sikeréhez.

A rendezvényen való részvételhez előzetes regisztráció szükséges, kérjük, hogy **részvételi szándékát legkésőbb december 2. kedd, 12:00 óráig jelezze a www.kovet.hu weboldalon!**

Megközelítés

MagNet Közösségi Ház, 1062 Budapest, Andrásy út 98.

GPS koordináták: 47°30'38.88"N, 19° 4'17.04"E. Az Andrásy út ezen szakaszán a szervízúton a parkolás ingyenes.

A környező keresztutcákban fizetni kell a parkolásért.

Tömegközlekedéssel: a földalatti [Metro1] Bajza utca és Kodály Körönd megálló között félúton található az épület.

További információ

Balogh Eszter kommunikációs specialista

balogh.eszter@kovet.hu

06 1/473-2293

www.kovet.hu

A regisztráció során a KÖVET tagvállalatai előnyben részesülnek.
A programváltoztatás jogát fenntartjuk.